

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDÜS NÁNDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SÁNDOR

Boldogabb jövő az emberiségnek

Irta: Tabéry Géza

Tavaly volt, március végén, Kolozsvárott...

Az unitárius kollégium disztermében még felöltöben ült a publikum. Mert a kollégium disztermét már nem fűtötték; úgy látszott, hogy az első tavaszi napok fölöslegessé teszik a hideg ellen való mesterséges védekezést. Hideg volt, de a tavasz, ha meleget nem is, fényt az ablakon át mégis öntött reánk a márciusi napból s én hálásan a közönségemnek, hálásan a rámtapadó szemeknek: — *boldogabb jövőt kívántam az emberiségnek.*

Hivatalnokemberek, fiatal diákok, munkások, asszonyok voltak vegyesen.

Volt nálam hat, vagy lehet, hogy hét darab költemény. Nem tudtam melyiket olvassam; ujjaim keresgéltek a papírjaim közt, s szemben a padosorokból úgy néztek reám, olyan jóleső várakozással, figyelemmel, hogy szívemre tudtam volna ölelni egész publikumomat. Szerettem őket s a tavaszt s a tavaszban minden életét s teremtett világnak, hát azt a versemet olvastam hálaként nekik, amelyikben édes Istenem: — *boldogabb jövőt kívántam az emberiségnek.*

Egy hét múlva eljárás indult ellenem. Szóban, írásban, rendőrségnél s bíróság előtt azóta többször kihallgattak. Ma végre annak rendje és módja szerint tudatták velem Kolozsvárról, hogy látitást követtem el.

Nem vagyok benne bizonyos, kellő elfogulatlansággal tudom-e majd elmondani bírám előtt védekezésemet, ha pöröm fő tárgyalására a sor rákerül? Poéta vagyok s mint ilyen inkább a toll, mint élőszó mestere. Ezért s velemiszületelt hibámnál fogva, ami újságíróvá predesztinált, hogy tudniillik szeretem dolgaimat a nyilvánosságnak kifejezni, ezen a helyen kíséreltem meg védőbeszédemet.

Nagyságos Bíró Urak!

Valóban boldogabb, jobb jövőt kívántam az emberiségnek. Lázítottam-e ezáltal, jelentettem-e veszedelmet jókívánságommal az emberiség ama csoportja számára, amelyik rendje védelmére Önöket állította

őrként mi fölnk: — Önök fogják igazságosan eldönteni.

A boldogabb jövő kívánata azonban az én számról már elhangzott. Ezen én nem segíthetek.

Igen, kívántam az emberiségnek a mainál boldogabb jövőt, gondolván arra, hogy eljön az idő, amikor asztalunkon fűhérebb lesz a megszegett kenyér, teltebb a húsfazék a mainál. Gondoltam arra is, hogy eljön az idő, amikor penészes kunyhók helyébe egészséges lakások nőnek, amikor gyermekeink pirosabbak, izmosabbak, mégis jobb szívűek lesznek a háború által elgyöttrött szegény mai generációnál. Mire gondoltam? Ne nevéssenek. Talán arra, hogy illatos virág nőjön az ablakunkban, gyümölcs mosolyogjon az emberek kertjében, vonatok szabadon olesón ragadjanak bennünket a Cote d'Azur-ra, talán arra, hogy még egyszer zokogva a boldogságtól szabadulhassunk szép Olaszországba, gitárt pöngessünk ahelyett, hogy politikai szónoklatokat ordítunk, vagy egymás ellen fegyverkezünk az ostoba, nyűtt Európában. Mit tudom én, mire gondoltam még? Lehet arra is, hogy ne üldözzék Macedóniában a románt, azért, mert román, lehet arra is, hogy Önöknek Nagyságos Bíró Uraim olyan megélhetést biztosítsanak a társadalom, ami az Önök lelkiismeretes, súlyos hivatását méltán megilleti. Isten látja a lelkemet, nem emlékszem már a részletekre, amik

előttem ebben a percben felrajzoltak, amikor oly biztatón, feledhetetlen gyönyörűséggel sütött ránk a márciusi nap, hogy nekem akarva, nem akarva boldogabb jövőt kellett kívánnom embertársaimnak.

Boldogabb jövőt, Nagyságos Bíró Uraim,

En ma homlokomon a lázadás stigmáját viselem. Igaz, hogy azóta a versemet nem egyszer és nem egy városában szavalták Erdélynek. Nincs tudomásom azonban arról, hogy a „Hiszekegy“ hallatán bárki is fegyverre kapott volna a fennálló rend ellen, de bizonyítani tudom, hogy civil és katonai cenzura sem talált máshol kifogást a versben, csak éppen Kolozsvárott.

Megalakult az ellenzéki blokk?

Halasztják a gazdasági törvénytervezetek letárgyalását

Aki ismeri jól a belpolitikai viszonyokat és tudja mekkora elvi ellentétek választják el az egyes román pártokat egymástól, azok a legnagyobb meglepetéssel kell, hogy fogadják a hírt:

az ellenzéki blokk mégis megalakult.

A román nemzeti párt paktumot kötött a parasztpárttal és az ellenzéki blokk akciójának megkezdése ma már csak formai akadályok kihatárolásától függ.

A román nemzeti párt végrehajtóbizottsága szerdán Maniu Gyula elnöksége mellett tartott ülést, amelyről a következő szövegű deklarációt adták ki:

A román nemzeti párt végrehajtó bizottsága, 1924. február 13-án ülést tartott. Megbeszélte a bizottság ez alkalommal az egész politikai helyzetet és főleg a kormányhoz azt a törekvést, hogy Romániát gazdaságilag és politikailag — az országra nézve végzetes törvények egész sorozatában, — a liberális pártnak kiszolgáltassa. Elhatározta a bizottság, hogy a román nemzeti párt minden törvényes parlamenti és parlamenten kívüli eszközzel küzdjen fog a törvényhozásnak ez ellen a módja ellen. A nemzeti párt elvben elfogadja a parasztpártnak azt a javaslatát, hogy az ellenzék egy hatalmas blokkot alkosson.

Az ellenzéki blokk megalakulását a Kormány még az utolsó percben is igyekezett megakadályozni. Legalább is ezt

igazolja a „Lupta“ legújabb híre, amely szerint a legutóbbi minisztertanácsban Tancred Constantinescu kereskedelmi miniszter ismertette szempontjait az állami monopóliumok kommercializálására és az új bányatörvény ügyében. A minisztertanács elhatározta, hogy mielőtt a már kész törvénytervezetet a ház asztalára helyeznék, előbb a kormány legfőbb gazdasági tanácsa is tanulmányozni fogja azt és referál a minisztertanácsról. A legfőbb gazdasági tanácsot pedig: Constantinescu földművelésiügyi, Bratianu Vintila, Tanered Constantinescu és Vaitoianu miniszterek alkotják. Ez a tanács első ülését február 18-án hétfőn tartja Constantinescu földművelésiügyi miniszter lakásán.

A bécsi orosz-román tárgyalások

A tegnapi minisztertanács foglalkozott az orosz-román tárgyalások ügyével is. Duca külügyminiszter bejelentette, hogy Oroszország elfogadta Bécset mint az orosz-román tárgyalások helyét. A legközelebbi minisztertanácsban kijelölik a delegáció tagjait és megállapítják a kereteket, amelyek között a bizottság tárgyalhat.

A minisztériumok átszervezése

A minisztertanács elfogadta azt a szabályzatot, amely egy vegyes közigazgatási bizottság munkáját szabályozza. Ez a bizottság végzi a minisztériumok átszervezését és a köztisztviselők fizetésének egyeztetését is.

Hétfőn kezdődik az összeírási ívek beadása

Kerületenként szedik be az íveket

Megírta a „Nagyvárad pár nappal ezelőtt, hogy a bejelentő hivatal megkezdte az összeírási ívek beszedését. Ugyanis pár héttel ezelőtt kommunális jelent meg, amely összeírásra kötelez minden Nagyváradon élő embert, tekintet nélkül arra, hogy román, vagy idegen állampolgár. Az összeírási íveken, amelyeket a háztulajdonosok állítanak ki, a lakók bemondása alapján a következő kérdéseket kell feltüntetni:

Név, foglalkozás, születési hely, hó és nap, vallás, nemzetiség, mióta lakik Nagyváradon, mióta lakik a lakásban, azelőtt hol lakott, hol és mikor teljesített katonai szolgálatot.

Mindenkinek kötelessége a fenti kérdésekre az igazságnak megfelelő adatot bemondani. Az adatok valódiságáért úgy a lakó, mint a házigazda felelős.

Február 18-án, hétfőn megkezdődik az összeírási ívek beadása. Az íveket románul, magyarul, németül vagy bármilyen nyelven ki lehet állítani.

Az összeírásról a következőket mondotta Hrihor kapitány a „Nagyvárad” munkatársának:

— Az összeírást a legnagyobb szigorral fogjuk ellenőrizni, mert ettől függ egy modern bejelentő hivatal felállítása. Minden ívet személyesen fogok átvenni és felülvizsgálni. Irják meg, hogy mindenkit kötelesek bejelenteni ott is, ahol lakik és ott is, ahol alkalmazásban van. Ez is csak a gyors kontrollt segíti elő.

— E hó 18-án hétfőn reggel kezdődik meg az összeírási ívek beadása — mondotta Hrihor kapitány — még pedig a következő sorrendben:

I. kerület Ujváros: hétfőn és kedden (18. és 19-én.)

II. kerület Olaszi: szerda, csütörtök és péntek (20., 21., 22. é.)

III. kerület Velence: szombat és hétfőn (23. és 25-én.)

— Minden reggel 8 órától déli tizenkettőig és délután 4 órától 6 óráig fogadjuk el az összeírási íveket és mindenki kap elismerőmegtérítést arról, hogy beadta az összeíró ívet. Az íveket a rendőrség I. emelet 17. számú szobájában kell beadni.

Hat mérnök érkezett Bukarestből és megkezdtek az iskolaépítést

Hónapok óta húzódik az iskolaépítések ügye. Bihar megyében nagyon sok falu van, ahol vagy nincs iskola, vagy csak a felekezeti iskolák van megfelelő iskolájuk és a legszerényebb számítás szerint is legalább 216 iskolaépületre van szükség.

Egy kormányhatározat elegendő mennyiségű épületfát utal ki az iskolaépítésekhez a kisajátított állami erdőkből. Megfelelő mennyiségű tégla-ról is gondoskodtak már. A bukaresti központ több modelt dolgozott ki pontos méretezéssel 1—2—3 termes és tanítói lakásos iskolaépületekre.

Legtöbb faluban a lakosság kötelezte magát arra, hogy köz munkában felépítik az iskolát, csak a munkálatok vezetéséhez kértek mérnököket. Az államnak nincs megfelelő számú mérnöke, éppen ezért az építések megkezdése a legtöbb faluban a tavaszról a nyárra, az ősze és végül a télre halasztódott el.

Dr. Caba tanfelügyelő ismételt intervenciójára a közoktatásügyi minisztérium most hat mérnököt küldt ki Bukarestből a munkálatok vezetésére. A mérnökök megérkezését a napokban várják és ahogy az időjárás megengedi, az iskolaépítést meg is kezdik.

* Fülécspikkék, festett gobelinek előnyös áron kaphatók. Gárdos és Reinherz kézimunka szalonjában, Lakatos-utca 8.

Vég nélküli pör egy biharmegyei ezer holdas birtok körül

Közel öt esztendeje pereskedik egy nyolcvanöt éves öreg ur: Lakatos Antal a második házasságából származott kiskorú két leányával és házastársával ezer katasztrális hold birtoka és gazdagsága miatt.

Az öreg ur itt Váradon kezdte meg a pereket, válopört is indított külön a felesége ellen, abban a hiszemben, hogy három hét alatt eldől a per s aztán újból — immár harmadszor megújulhat. Az öreg ur mag hasonlott két kiskorú gyermekével, akiknek a bíróságok havi tartásdíjat ítéltek meg, mire apjuk bár többször, de apró segítséggel dokumentáltaapai szeretét. A válopör azonban két év alatt sem dőlt el, az asszonynak is voltak viszonyvadásjai, a tanuk is igen nagy számmal jelentkeztek és különféle elmentéses vallomásokot tettek, úgy, hogy további újabb adatszerezést látott szükségesnek a váraditörvényszék.

Az öreg ur, aki világeletemben délceg, kemény magyar nemes volt, egy szép napon felpakkolt, utlevelet váltott, elutazott Debrecenbe, ahova már előre ment jegyese, egy aránylag még fiatal asszony. Soha többször az öreg ur vissza sem jött, gyermekeit itthagyták, beleegyezett abba, hogy a kisebbik, 16 éves leánya egy fiatal joghallgatóhoz menjen férjhez, nagyobbik, 19 éves leányát és feleségét nélkülözések között hagyta itt és épp a határ mentén elhúzó 1000 kataszteri holdnál nagyobb, gyönyörűen felszerelt birtokát — természetesen, állatekkel, erdővel egyetemben — potom 140 koronás holdankinti bérért bérbe adta s Debrecenbe, a Nagyerdőbe vonult vissza, mint Cicero az ő Tusculanumába.

Elkezdte azután az öreg ur a pereket Magyarországon. Válopört ugyan nem indított, hanem kérte a váraditörvényszéket, hogy fejezze be a perét. Belekezdett azonban egy nagy perbe, ahol arra kérte a magyar bíróságokat, hogy töröljék a birtokról úgy feleségének, mint második feleségétől származó két kiskorú gyermekének a nevét és írják vissza az ő nevére, hogy azután az első házasságából származó két fiát — kikkel évtizedeken keresztül a nagyatjai juss miatt pereskedett, de kikkel most hirtelen kibékült — részeltethesse. A zavaros politikai viszonyok között az öreg urnak szerencséje lett, a birtokot visszaírták az ő nevére, de nem jogerősen.

A napokban tartotta meg a magyar királyi Curia az ügyben a legfelsőbb tárgyalást, miután az anya panasszal élt. Nagy meglepetést keltett, hogy a kiskorú gyermek részére hivatalosan kirendelt ügygondnok, dr. Némethy Ferenc, akit Bihar megye magyar részének arvaszéke küldött ki a kiskorú védelmére, jegorvoslaltal nem élt s a curiai tárgyaláson sem jelent meg.

Az anya erre felállott s bejelentette, hogy gyermekeit ő védi, miután az ő gyermekei ellen irányult az egész hajszá. A magyar Curia a törvénytől fogva csatlakozottanak tekintette a képviselőt nélkül maradt kiskorút is s meghallgatva az anya 42 pontból álló panaszát — egy öt órán át tartó meghallgatás és három órán át tartó titkos tanácskozás után — a számos panaszpont közül csupán a legelsőtt vette bírálat alá, mely szerint a házassági per eldőlt s jogerős befejezte nélkül a házasságok egyikének, vagy másikának, vagy mindkettőjének a vétkessége tárgyában hozandó határozat nélkül nem lehet sem a feleségtől visszavenni a birtokot s különösen nem lehet a teljesen ártatlan kiskorúakat a nevükön álló birtokból kitenni. A többi formai és egyéb panaszpontok tárgyalására ez okból nem is került sor, mert egy panaszpont is elegendő néha. A Curia hosszantartó tanácskozása után a végítélet kihirdetésére és a terjedelmének sejtethető ítélet közlésére több heti haladékot tűzött.

Az óriási vagyon, melynek keletkezése körül számos — ma már nyílt titokként kezelt — história még élénk emlékezetében él Bihar megye és környékbeli nemes családjainak körében, most áll soradöntő órá előtt.

* Udvardy kiállítása Kornweisznél.

* Koprol, az ideális hashajtó, biztosan és fájdalom nélkül hat. Kapható a gyógyszerárakban.

Medardus

DORIAN FILMSZÍNHÁZ.

Írta:

Schnitzler Arthur

Rendezte:

Kertész Mihály

Fűszerebben:

Várkonyi Mihály

és

Eszterházy Agnes

grófnő.

I. rész:

Ma, vasárnap utoljára

II. rész:

Hétfő, kedd, szerda.

Az örök szerep jegyese előtt

Kis fekete színővendék ficáinkolt a kulisszák mögött:

— Esküdjön meg Szerkesztő ur, hogy eljön a vasárnap délelőtti vizsgálóadásunkra.

Valami odvas erdőszuffita alól a nyugdíjas színészek javára készülő bál egyik agilis rendezője bujt elő:

— Isten áldja meg Szerkesztő ur, írjanak valamit a bárlól a holnap lapba. Kocakareklámot nagyot; minden szóra szükségük van a nyugdíjasainknak.

Hohó! Február 16-án este bál a nyomorgó nyugdíjasok javára? S február 17-én délelőtt a legfiatalabb színészgeneráció vizsgálóadása? Ezt az egymásmelletti-séget nem lehet csak úgy elszalasztani. Egyszer én is belekontárkodom. Hetényi Elemér főrendező mesterségébe! Rendezek én ebből a véletlenből olyan színjátékot, hogy a legszentségtelenebb szomorujáték-író is elirigvelheti.

Összefonódik a múlt és jövő.

Odaszólok a kis fekete színővendéknek:

— Hajlandó eljönni valahova, ahol a magyar színészet multját s jövőjét összekötöm?

Dicker Szidónia színővendék nem egészen érti, miről van szó. De a szavak: „mult”, „jövő”, „magyar színészet” ígyis megteszik a hatásukat. A szem megvillan. Jön, édesörömet.

Behúzódik a komfortábl sarkába; csak ott jut eszébe megkérdezni:

— Hova is megyünk tulajdonképpen?

... Megyünk vissza ötven évvel ezelőtt letűnt váradai színészetbe. Egy közel nyolcvanéves höfém matrónához, a Multhoz, akit nem nekem, hanem ennek az édes, szívünkhöz tapadt erdélyi magyar színészet Jövőjének kell megintertülvölnia.

Csipkeing helyett férfi plasztroban.

Törökné Szakál Rózsa a hatvanas-hetvenes évek egyik legünnepeltebb színésznője volt. Budapesten is játszott a

Szakál Rózsa, a hatvanas évek vége felé.

Nemzeti Színháznál. Székesfehérvárott is, Szegeden is játszott, de működésének legjobb emlékei Nagyvárad, Debrecen s Arad rivaldáihoz kötik.

Jelenleg súlyos asztma és nyomorúság köti betegágyához Várady Zsigmond-utca 21. szám alatti lakásán. Hátul az udvarban lakik, szűkös szegénységben. Röstellem le is írni: egy szobakonvha rózzant ágyában, magatehetetlen, betegségtől gyötört állapotban találunk az egykor ünnepelt mű-

vészőnőre. A takaró alól pergamenszínű kezék fáradsnak elő

s az ing, ami Szakál Rózsa hajdan isteni testén fehérlik a szegénység egyedüli lukszusában, a tisztaságban: plasztroban férfiing.

Rokonaitól kaphatta, miután a sebes évtizedek nemcsak az ifúság erőit roncsolták rajta semmivé, de foszlányokra szaggatták legszebb csipkekelengéit is. Az arca, Szakál Rózsa hajdani gyönyörű arisztokratikus profilja ma is — szép, előkelő.

Némán, meghatva nézem a karbunkulus szemeket, melyek az ezer-redős archból kikiváncsognak s a höfém fűrtöket, miközben Dicker Szidóból a Jövő közelebb vonzódik és elfogódásán keresztül hozzábarátkozik a Mult kietlen mai formájához.

A Jóisten

és Zöldi Miklós tanítványa.

Kissé visszavonulok, (így láttam Hetényitől, amikor rendez) s hagyom beszélni Szakál Rózát Dicker Szidóniával.

Ez pedig így megy: a színővendék részéről eleinte meghatott zavarral, később fesztelennél:

A nővendék: Tessék mondani Rózsa néni, mikor tetszett legutóbbára fellépni színpadon?

Rózsa néni: Ezerkilencszázban Szegeden, Krecsánynál.

A nővendék: Siratták-e a szegediek, hogy visszavonul?

— Meghiszem azt!

— Persze volt virág, ugye néni? Kifogott lovak a kocsiból?

— Kifogott lovak éppen nem. Akkor már öreg színésznő voltam. A kifogott lovak fiatalabb koromban voltak. De Szegeden is volt annyi virág, hogy két fiakeren küldték utánam, azonkívül Szeged város koszorúja, az külön értetődött.

— És mikor lépett fel Rózsa néni legelőször?

— Tízennégy éves koromban. Dellilában, Ezernyolcszázhatvankettőben.

— Hol tanulta a színészetet, milyen iskolában?

Erre a szóra Rózsa néni csodálkozva egyenesedik ki a párnák között.

— Kinél tanultam? Hát csak nem gondolja fiam, hogy színiiskolában?

Engem magyar színészetre a Jóisten tanított, no meg Zöldi Miklós színész, aki nagybátyám volt.

De mondja kedvesem, maga milyen szerepre készül?

— Én szubrett szeretnék lenni — felel Szidónia.

„Így ruházkodtunk havi husz forintból”

— Az hálás dolog. Jól táncoljon. Ma ez a fő. Én naiva voltam, azután hősnő. Mikor a maga korában voltam, nagy pénzt kerestem, havi husz forintot!

Most Dicker Szidin a csodálkozás sora:

— Jé — mondja — hát hogy lehetett abból toalettet csináltatni?

— Csacsi! Persze, maga azt nem tudja. Megsugom. A mi időnkben egy-két selemruha luksuszszámba ment. A többire pedig futotta a fizetésből. Különben is magunk varrtuk toalettjeinket.

— Akkor talán még a primadonnának sem kellett, hogy... — szólja el magát a nővendék és szemlélve fejezi be: — hogy máshonnan pótolja gázsiját.

— Tudom, mire gondol gyermekem. Nem kellett. Más volt az élet. Másként néztek a színésznőre is. Nem mondom, hogy a régi színésznőknek nem voltak szerelmek. De akkor a szerelem diszkrét dolog volt, nem pedig reklám. Bennünket olyan mértékkel ítélt meg, mint bármelyik más uriaszonyt.

Blaháné a Norma-napi batyusbálon.

— Aki közülünk a kávéházba ment, a közönség megszólta azokat. Jóformán teljesen magunknak éltünk. Ami mulatságunk volt, egymásközött tartottuk. Minden péntek szigorú Norma-nap volt s ezen a napon nem volt előadás. Hanem minden Norma-napon más-más színésznél vagy színésznőnél tartottunk batyus összejövetelt. Egy ilyen batyusbálon kaptam Blaha Lujzától ezt a fényképet.

— Akkor — a hetvenes években — ő is Váradon játszott, én is. Én egyfolytában tizenhárom évig működtem itt Szabó József, majd Mannsberger társulatánál. Blaha Lujza híresebb színésznő lett, mint én, de ezért sohasem irigyeltem, mindig boldogságot, hírnevet kívántam neki.

A legjobb szerep.

Sok kérdésre bizony már nem tud precíz feleletet adni Szakál Rózsa. Így nem emlékszik pontosan arra sem, hogy melyik évben volt Budapesten a Nemzeti Színházban. Ezért bocsánatot is kér. Csak arra

Blaháné a hatvanas év végén.

emlékszik, hogy a Tűz a zárdában s az Elkényesztetett férj című szerepekben igen nagy sikert aratott.

És itt, a siker kérdésénél áll be a két hölgy beszélgetésében egy fordulat, ami a legcinikusabb riporter szemébe is kicsalja a könnyeket. Dicker Szidi megkérdezi Szakál Rózát, mi volt életének legnagyobb szerepe. Ez az egy kérdés az, amire Rózsa néni minden gondolkodás nélkül rávágja:

— Maritta szerepe a Dóczi Lajos Csók vigjátékában.

Dicker Szidi összecsapja a két tenyérét:

— A Csók? Édes Róza néni, a Maritta szerepe a Csókban? Hiszen azt én is tudom kívülről, szóról-szóra. Tanultam a színiiskolában!

S következő percben derülten peregnék a Dóczi-féle, emberöltős, öreg verssorok:

Nem értik azt meg, csak a suttógók,

Hogy mi az édes, az igazi csók,

Nincs abban jog, nincs akarát, se szándék,

Nem csere az, de kölcsönös ajándék.

A növendék belefeledkezve szavalja, mintha nem is egy nyomorhajlék betegágya előtt állana, hanem fenn, a villanyfényes, forró színpadon:

— Jön perc, hogy érzed: mostan vagy soha

S a karba kar és akkra ajk repül,

Minden erő, érzés az ajkba gyül,

Mindenik első. Végső mindenik,

Mindenik csókol és csókolatlik.

Fáradt, édes mosoly lopakodik Török-né Szakál Rózsa szájaszögletére. A fényes, nagy fekete szemek lehúzódnak. Igen! Ezekre a sorokra félév század múlva is emlékezik. Kézével leinti a növendéket. Sutogva, halkán, mint távoli muzsikaszó, folytatja ő maga a szerepet:

A vágy, mint bűvár, amint vízbe ére,

Leszáll a pillanatnak fenekére.

Oh, egy arasznyi percben mennyi kincs!

Nem csók az, hidd el, ami tiltva nincs.

A földi színjáték szerepe elhal az ajkán. Az élet kifáradottja örökebb szerepre készülődik. Kinéz a konyhagözs ablakon a napos kis udvarra, hol megeredten olvad fel a hó. Mit hozhat Szakál Rózsa számára a legujabb tavasz?

A színinövendék csak kinn az utcán jut szóhoz.

— Istenem, ez vár reám is? Ez a vég? — sóhajtja elgondolkozva.

Igen, ez a vég. A magyar színjátszás megszokott fináléja ez. Egy szobakonyha, levetett férfiing, betegség, nyomor! De azért menni fog Dicker Szidi is, menni fognak a többiek is, a Szakál Rózsa léptei után. És úgy is van rendjén.

Menjenek!

Ezt a riportot irtam a színészbal napján s küldöm a színészek szíve közepébe. Legyen gondjuk, hogy Szakál Rózsa megszámlált napjaiba enyhülést hozzon a tavasz. És kérem azokat is, akik polgári jólétükben a színházat szórakozásnak tekintik, nyújtsák el segítő kezüket az örök szerep fáradt jegyesének, Szakál Rózsa szegény asszonyunknak.

(t. g.)

88 Lei

egy pár

selyem flor fátjol harisnya

minden színben óriási vá-

laszték harisnyákban

— és fehérneműekben —

Nagy árieszállítás

BERMANN

Fehérnemű áruházában

Sas-passage

Az erdélyi bankszindikátus a koszt pénz kockázatáról

A napokban egy közgazdasági szaklapban egy rövid közlemény látott napvilágot, hogy a nagyváradi pénzügyintézetek értekezlet egybehívását határozták el, amely egyenesen szabályozná a mindjobban elfajuló betétüzletet. A nagyváradi intézetek arról értesítették a bankszindikátus irodáját, hogy ilyen tárgyú értekezlet összehívásáról nem tudnak, de kétségtelen, hogy a betétüzlet terén egyre általánosabbá váló viszásságok megszüntetése érdekében az érdekeltek valamelyes intézkedésére előbb utóbb szükség lesz. A szindikátusi iroda tehát felkérte azokat, akiknek erre vonatkozó javaslatuk van, hogy ezt az elnökséghez küldjék be a kezdeményező lépés megtétele céljából.

A betétkamat egységesen szabályozó kartellról volna tehát szó, amelyek a cél elérése szempontjából elsősorban szoktak tekintetbe jönni. Erre nézve a bankszindikátus közölte a nagyváradi tagcsoporttal, hogy ezek a mai rendkívüli sulyos pénzügyi válságban sok eredményt nem ígérnek, mert abban az esetben is, ha sikerülne az összes tagintézeteket e tekintetben egységes megállapodáshoz juttatni s e megállapodáshoz a szindikátuson kívül álló pénzügyintézetek is csatlakoznának, könnyen megtörténhetne, hogy e megállapodás következetes és szigorú betartása esetleg a begétek elszívargását s a magánszemélyek közöttlen kölcsönösárait segitene elő, mert az így megállapított egységes kamatrendszer természetesen alatta maradna a piacon elérhető s kínált kamatnak.

Ezzel szemben a tapasztalat azt mutatja, hogy a kölcsönöket nyújtó magánszemélyek nincsenek abban a helyzetben, hogy a kölcsönnevelő bonítását a kölcsön folyósításánál kellőképpen megállapítsák s a kölcsön tartalma alatt azt állandóan ellenőrizzék. Az egyre sürűbbé váó fizetésképtelenségek azt mutatják, hogy a magánfelek ezen kölcsönnyújtásai a legtöbb esetben a legnagyobb könnyelműséggel mennek végbe s hozzá nem értéssel. E fizetésképtelenségek révén már is igen sulyos veszteségek érték a kölcsöntadó feleket s hasonló veszteségek a fizetésképtelenségek előrelátható szaporodásával mind gyakoriabakká fognak válni.

A nagyváradi piacon tehát meg kellene állapítani minden fizetésképtelenséggel kapcsolatban, hogy a kölcsönt nyújtó magánfelek mennyiben voltak érdekelve a fizetésképtelenségekben s mennyi a veszteségük. Ezek az adatok a csődbírósnál megszerezhetők a szindikátus irodája számára s ezek az adatok igazolni fogják, hogy a magánfelek kölcsönnyújtásai egyre fokozódó kockázattal járnak.

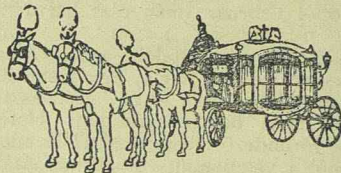
Az intézeti alapszabályoknak a Monitorul Oficial-ban való közlése nagy nehézségekkel jár. A bankszindikátus elnök személyesen adta át az emlékiratot Tatarescu miniszternek, aki megígérte, hogy a nehézségeket eloszlatja. Az országos Bankszövetség megígérte intervencióját. A Monitorul Oficial vezetősége ezidőszent egy oldal közétételért 1680 leit számít, az előrelátható díjak biztosítására pedig 10.000 lei előzetes lefizetést kívánja, amellyel aztán a közlemény megjelenése után elszámolnak. A megjelenés határideje tekintetében azonban felelősséget nem vállal a lap, csak újabb 5000 lei s ürgösségi költség mellett van kilátás a közlemény 1—2 hónap alatti megjelenésére. E költségek a pénzügyintézetek számára igen magasak s nem állnak a közlés útján elérhető előnyökkel s ezért a bankszindikátus megvárja az időt, amíg sürgösségi fizetések nélkül közölhet valamit. Csak azok a pénzügyintézetek, amelyek a Banca Nationala-tól való viszássámitolási hitelt akarják megszerezni, vannak kényszerítve alapszabályaiknak a Monitorul Oficial-ban való leközlésre.

Fehér bab

cser, tölgy és bükk tűzifa kapható bármily mennyiségben a

Banca Frontiera áruosztályánál.

Strada General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 2. Telefon 610. Telefon 610.

Halálozás

alkalmával a családtagok saját érdekében keresék fel a Germán Károly utóda „Kegyelet” keresztény temetkezési intézetét, hol a legelőszöbb és legszebb temetéseket rendezik. — Különösen felhívom a közönség figyelmét arra, hogy üzletem a Sas-passagében van a vaskereskedés mellett. Oradea-Mare. Teljes tiszteléssel:

Germán Károly utóda Tarsoly

UJ Olcsó beszerzési forrás **UJ**
Zománcedény
kék piros barna

Héztartási cikkek

Szines kávés csésze aljja	—	—	Lei 15.—
teás csésze aljja	—	—	18.—
északtáskészlet 6 szem.	—	—	98.—
kávékészlet 6 szem.	—	—	281.—
boros, likőrös, vagy vízeskészlet	—	—	59.—

Eikező kávés teás és moka kávékészletek.

Bazárárúk

játék, baba, ajándéktárgyak
utazókosár, piactáská, iskolatáska.

Farkas aruház

Str. Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 5. sz.
Babajavítás Porcellánjavítás

Női kalapok

mélyen leszállított árban, örökalkapok 130 leiert kaphatók.

König kalapgyár

Sft. Ladislau (Körös-utca) 16.

NEM REKLAM
hanem
VALÓSÁG

hogy

Vezér

áruházában, Plata Regina Maria
(volt Bémer-tér) 1. szám alatt

30%-kal olcsóbban

vásárolhat férfi és női divat és rövid-
árakat, mint bárhol.

Legszebb női fátjol-harisnyák

az eddigi 175 lei ár helyett most 125

leiert kapható.

A halálba kergetett léghajó

A francia légügyi minisztérium felületesége idézte elő a Dixmude katasztrófáját

Az 1924-es esztendő karácsonya megrendítő katasztrófa hírért hozta. Franciaország, amely a háború óta lázas izgalommal dolgozik a légi flottája tökéletesítésén, Du Plessis hadnagy vezénylete alatt hosszabb utra küldötte a Dixmude kormányozható léghajót. Az expedíció — mint ismeretes — tragikusan lezáródott be. A léghajó eltűnt és jöllehet a francia kormány a Földközi-tengertől kezdve a Szaharáig mindent tüvé tett, hogy a Dixmude nyomára jussom, csak az aggodalmas várakozás hosszú napjai után érkeztek meglehetősen híradások arról, hogy a léghajó menthetetlenül elveszett. A Dixmude katasztrófája több volt, mint Franciaország nemzeti gyász: az egész művelt világ résztvevő figyelemmel kísérte a mentőexpedíciók jelentését, a nyugati nemzetek szaklajjal pedig részletes kommentárokkal kísérték a léghajó utjának minden fázisát. Parseval dr. tanár, aki nemcsak német, hanem nemzetközi viszonylatban is egyike a léghajózás legkiválóbb szakértőinek, igen érdekes cikkben foglalkozik a francia léghajó utjával. Feltevéseivel annál is érdekesebbek, mivel az északi sarkra, s az európa-délamerikai óriási tengeri utra szintén léghajóexpedíciók készítenek elő és a nagy vállalkozások előtt értékesíteni kell feltétlenül a Dixmude utja körül szerzett tragikus tapasztalatokat is.

A Dixmude katasztrófájáról — mondja a német szakértő — nehéz világosságot szerezni, mert a tragédia szemtanúi halottak s a francia kormány mindent elkövet, hogy a valódi tényállást eltitkolja. De a Franciaországból, Angliából és Olaszországból kapott képek nyomán rekonstruálni lehet a léghajó utját úgy, amint az a valóságnak megfelel:

A francia L'Air szerint a léghajónak meg kellett volna javítania a világrekordot s ezért ballasztja jó-részt benzinnél állott. December 18-án, reggel hat órakor indult el Toulon mellől. Fedélzetén négy vezérkari tiszt volt, köztük Du Plessis sorhajóhadnagy, a léghajó parancsnoka és még tíz tiszt, köztük egy orvos, továbbá tizenöt mechanikus, tizenhét munkás, matróz és négy szikratávíró. Amíg a léghajó német szolgálatban volt, csak huszonöt főnyi legénység szállt föl vele úgy, hogy az az embertöbblet, amelyet most magával vitt, nagy túlterhelést jelentett és ezért a hibáért legelső sorban a vezető volt felelős.

18-án reggel fél nyolc órakor repült át a léghajó Tunisz felett s másnap este nyolc órakor már a Szahara sivatag felett járt. Körülbelül nyolcszáz kilométerrel Tunisztól déli irányban. A hajóról itt egy postafazsákot dobtak le, amelyet tevépostá vitt Tuniszba. December huszadikán, déli félkettőkor, amikor a léghajó Insallah-tól körülbelül negyvenöt kilométerre repülhetett, azt a hírt kapta, hogy vihar van kitörőben. Erre megfordult és észak felé röpt. A hajó legutolsó jelentése december huszonegyedikén, este 8 órakor kelt. A hajó hetvenkilométeres sebességgel repült Algír felé és felvilágosítást kért az ottani légi viszonyokról. Az admirális szikratávíró után azt válaszolta, hogy a hajónak nem szabad Afrika északi partja felé indulni, hanem a szél irányával szemben Colomb-Bechar felé tartson, mintegy 800 kilométerre tartózkodási helyétől. Mindenesetre jellemző, hogy az admirális íróasztala mellől dirigálta a sorsára hagyott léghajót, az igaz viszont, hogy ezt a parancsot már nem lehetett teljesíteni.

Az angol Aeroplans szerint az afrikai partokon a léghajók különböző táviratait fogták fel. A Dixmude jelezte, hogy benzinkészlete majdnem kifogyott és hogy másnap reggel kénytelen lesz leszállni. December 22-én a hajó hírül adta, hogy a benzin már egészen fogytán van s a legénység két embere megbetegedett. Az angol szaklap azt is megírta, hogy a Dixmudennek 115 órára való benzinkészlete volt, tehát a fűtőanyagának 23-áig reggel egy óráig elegendő kellett volna lennie.

Karácsony után másodnapra szedték föl szicíliai halászok Gírgentitől északra a szerencsétlenül járt Du Plessis holttestét. Mindebből nyilvánvaló, hogy a Dixmude miután benzinele elfogyott, a szelek látékává lett és Sziciliától délre a tengerbe zuhant.

A ballon tehertételeinek számbavételével a léghajó 1480 lóerő mellett négy napig és tizenhét óráig repülhetett a levegőben. Miután minden felesleges terhet kidobott s a motorokat leszerelték, egy ideig még a levegőben tartotta magát. Ezzel velejáró természetesen az, hogy terhéből megkönnyebbülve, magyabb régiókba emelkedett, de akkor érte a legsúlyosabb csapás: villám sújtotta belé, amely pillanatok

alatt elérte, úgy, hogy a hajó váza a tengerbe zuhant. A hajó parancsnokának rettenetesen eltorzult teste arra vallott, hogy miután a ballon elégett, a léghajó kosara nyílegyenesen esett le a háborgó tengerbe. A katasztrófa tulajdonképpeni oka abban kereshető, hogy a léghajót messze minden mentőállomástól olyan pusztán és elhagyott vidékre irányították, ahol még a vihar is meglepte s hozzá még abban a kritikus percben, amikor már nem volt tüzelőanyag a hajóhoz, hogy az elemi szélvészszel szembeálljon. Az is a francia légügyi minisztérium örök átká marad, miért kellett a Dixmude rekordutját éppen a Szahara fölött megcsinálni. És még egy kérdés vár tisztázásra: miért indult el a hajó éppen a legkedvezőtlenebb időjárásban messze utjára? Osz végén, illetőleg tél elején Észak-Afrika partja esős, viharos időjárás színhelye. A fölényes elbizakodottság nem is francia kéz építette léghajóval idézett elő egy oly katasztrófát, amelyet az egész világ léghajózása sokáig meg fog sýnyleni.

A Nő jól találja magát velem

Önagsága a cukrászdában gesztenyepirét fogyaszt sok habbal. Fehér ujjai közt finoman kanalazza a gyanusén habart édességet.

En: Kezét csókolom Nagyságos asszony!

Ó: jó napot! jó napot! Stiglic ur, csak hagyja kérem, ne üljön le, meséljen valamit. (Ezt egyfutóban mondta, kevés lélekzettel. Azt hiszem csak azért lélekzik, mert azt is venni kell.)

En: (Kissé bután.) Hát bizony... bizony...

Ó: Csak mondja ki kérem, sohase lartsa visza, ugyanis tudom mit akar mondani.

En: En... Nem is tudom...

Ó: Igen, igen, maga azt akarja mondani, hogy rémes lehet nekünk fiatal asszonykéknak. Miért? Ugye bár maga tudja. Magának nem kell azt mondani se, hogy milyen sivár és egyhangú...

En: (Ezt sok reverenciával.) Ó, akinek ily férje mint nagyság...

Ó: ily férje, éppen ez az: ily férje. Nem mondom, jól keres, na ehhez ért. De éppen ez is. Egy férj, aki csak keres: na anyuci, csináltathatsz magadnak egy olyan kosztümöt, hogy az összes barátodd megpuhadjon. Mit mondjak? Ugye bár felesleges, nem egy kosztümöt csináltattam már és egyetlen barátom se pukkadt meg. A vigjáték-íróknak s a kabarészerzőknek revideálni kell az illet pa'ronjaikat. Az ilyesmi már nem hat. És csak a kokottokat izgatja.

En: (Meggyőződésesen.) A tüzhely, a meleg téli esték...

Ó: Ezt meg éppen hagyja. Unalom, uj milyen unalom! Beleülni az öibe, aztán anyuci szeretsz? Szeretlek. Anyuci nagyon szeretsz? Nagyon szeretlek. Meg csókok, amik olyanok mint a sokáig állott barackpáldinka. Se ize, se ereje nincs. Na és még? Talán a zerkovitti hangulatok: színes lán paernyő és a zongora. (Roppant lebecsüléssel.) Ah az a zongora: „Levelemet írom este nyolckor.”

En: (Egy kicsit feszengve, mert a szomszédasztalnál figyelni kezdenek.) Mi hiányozhat nagyság...

Ó: Ne azt kérdezze mi hiányzik. De mi van meg? Csak a kosztüm. Csak a szerelem. Csak a zongora. De soha semmi szenzáció, lendület fiam, lendület, valami több, amit nem tud megadni sem a pénz, sem a házasság. Szórakozás? Ugyan. Már torkig vagyok Priscillával és unom Harry Pielt az összes harmincemeletekkel és nem hagyom becsapni megem azokkal az ostoba csapajókkal. A színház? Na mondja a színház. Maga csak érti? cHát lehet? Elmegyek a bérletre, mert szeretek eleget tenni a kötelességemnek. En oit voltam a sebesült vőro vonatoknál is. Igaz, hogy csak 15-ig, mert a férjem, aki akkor vőlegényem volt és én kötöttem először be, az eljegyzés után nem engedtem tovább a vonathoz járni. Beláttam, hogy igaz van. Nagyon hideg volt az 1915-ös tél. Emlékezhet rá a kárpáti csatákból.

En: Nagyságos asszony, a multkor olvastam egy...

Ó (lenézve): Ó én már régen nem olvastam semmit. De igen, valamit mégis. A multkor Pesten voltam a tanárnál, tudja az idegeim... Akkor egy pesti újságban azt olvastam, hogy milyen

fejődő irodalom van Erdélyben. Ejnye, mondtam magamban, én nem is tudtam róla. Aztán mikor hazajöttem elkezdtem kutatni az irodalom után. Megvettem minden újságot, de egyikbe se volt se regény, se novella, se irodalom. Az egyikben mégis találtam egy verset. A versben a költő azt mondja, hogy ő a nagy léptű táltos és utána apróepigonok bicakolják az utat, amit ő először repült be. Tudja, egy kicsit szégyeltem ekkor magam. Hogy én nem tudtam egy ily talentumról, egy erdélyi külön Adyrol. Aztán két szenvedelmes cikket is ol vestam az erdélyi irodalomról. Az egyikben az erdélyi Móríc Zsigmond kinevezi az erdélyi Babitsot. Mit gondol, mi volt a másikban? A Babits viszont kinevezi a Mórícot. Megludtam különben azt is, hogy van négy Kellkánk, két Bíró Lajosunk, Karinthyuk, három Szép Ernőnk. Csak éppen nem írnek. És na a megszületendőben van már egy Molnár Ferencünk is. Csak még éppen nincs egészen kinn a tojásból. Nem olvasok fiam, nem olvasok...

En: ...? ...?

Ó: Jaj már majd 7 óra van. Nahát hogy maga milyen kedves fiam. Végre egy ember, aki nem unalmas. Akivel el lehet egy kicsit szórakozni. (Sokat sejtetőn.) Aki megérti az embert. (Nagyon keserűen.) Megyek. Vár az otthon, férjem az édes Pá magának. Pá kedves, a viszontlátásra.

(bárd.)

**SZÉP
JÓ
OLCSÓ**

BUTOROK

kaphatók az

**„ASTOR”
BUTOR és FAÁRUGYÁRNÁL**

Gyártelep:

Jókai Mór-u. 21. Telefon 8-72

Városi lerakat:

J. Vulcan (No gy Sándor)-u 4

Telefon: 6-92.

Str. Rimandecz-y-utca 4. SZ.
A harisnyák, kesztyűk, selymek, rövid-
aruk, szabókellékek és nyakkendők legolcsóbb
bevásárlási forrása. Jumperpamut 460 dekája

„Eldorádó”
d van áruház Rimandecz-y utca 4. sz.

Eredeti angol szövegetek
állandó dus választékban raktáron.
Hackmayer
uri csabó üzletében,
Avram Jancu (Kossuth-u.) 2.
Elsőrendű munka — Szolid kiszol álás

A „business“ uralkodó szelleme Amerikában

Sigmond Andor dr. nagyváradi jogakadémiai tanár tudvalevőleg hónapokat töltött Amerikában tanulmányuton, ahonnan a hetekben érkezett haza. New-York életről több cikket írt lapunk számára és ezek közül az utóbbiakat közöljük.

A dollárokból rejő csábító erő jellegzetes bélyegét nyom New-York társadalmi gazdasági életére. Légyen az bennszülött vagy bevándorló, mihielyt bele akar illeszkedni az ottani életviszonyokba, említett behatás alul magát ki nem vonhatja, de nem is akarja, mert különben nem válhatna soha az amerikai társadalom tagjává.

Lépeit legyen tehát bármilyen felfogással az Egyesült-Államok területére, akarva-nemakarva, kikerülhetetlenül belesodródik a „business-life“ forgatagába, mert ott minden kereseti forrás az üzlet fogalma alá esik.

Nemcsak a kereskedő vagy általában az üzletember, hanem kivétel nélkül mindenki, például az alkalmazottak is, legyen az chauffeur vagy akár házi cseléd, első sorban is azt fogja mérlegelni, vajjon a vállalt foglalkozás jó üzlet-e vagy sem? Ha jónak bizonyul, akkor folytatni fogja, de csak addig, amíg jobb üzletre kilátása nem nyílik. Általában az ottaniak között ritka kivételszámba megy az olyan, akit az előszeretettel vagy valamelyes természetű ragaszkodás irányítana a pénzszerezés terén. Ez a mindent vezérlő elv, a legmagasabb cél, melynek elérésére semmi áldozat sem sok, aminek útja mindenki részére nyitva áll, hogy t. i. bejusson a legelső 400 névsorba, akik a milliárdosok neve alatt ismeretesek.

Ennek az útja azonban kezdetben csak centekkel van kirakva és ezeken át vezet az ezreket jelentő „checkkönyvekhez“. Aki tehát nem fog tudni elegendő centet és majdan dollárt összegyűjteni, vagy legalább is minden erejével nem törekszik arra, már önmaga eleve elzárja az esetleges siker útját. Miután az ottani felfogás szerint említett cél elérése egyértelmű a földi üdvözüléssel, természetes, hogy mindenki megragad minden alkalmat arra, hogy vagyonát szaporíthassa.

Ezek előrebocsátása után most már érthetővé válik, illetőleg az ottani felfogás szerint egész természetesnek látszik, hogy nemcsak a munkás vagy alkalmazott stb. csakis addig fog ragaszkodni el foglalt állásához, amíg több keresetet nyújtó alkalmat nem kínálkozik, hanem a munkaadó is, legyen az gyáros, kereskedő vagy bármi más, egyrészt csak addig fogja alkalmazni régi munkáerőt, amíg olcsóbb kínálattal nem találkozik, de viszont részben jelenlegi üzletét vagy foglalkozását is csak addig fogja fenn tartani, leg megtartani, a meddig kedvezőbb keresetviszonyok kilátásai nem mutatkoznak. Ettől a perctől kezdve igyekezni fog a régit az újjal felcserélni.

Ennek az uralkó felfogásnak kétségkívül megvan a maga jó oldala, de árnyoldalaktól sem mentes. Előmozdítja a nemzet vagyonosodását, de ugyanakkor háttérbe szorítja a gazdasági élet etikai oldalának érvényesítését. Teltebb lesz az egyén erszénye, de üresebb marad a nemzet lelkiülete. Az alkalmazott nem fog ragaszkodni munkaadójához és viszont a munkaadó alkalmazottjában nem fog látni mást, mint a dollárcsináló gépezet egy kerekét.

Ezért New-Yorkban a munkaadó nem tudhatja, hogy a következő héten munkásai munkába fognak-e állni, de viszont a munkás sincsen biztosítva, hogy nem lesz minden indoklás nélkül elbocsátva. Egyedüli döntő körülmény mindkét részlől a konjunkturális viszonyok által irányított „business“.

Elmondottak igazolására a gyakorlati életből vett két példát fogok idézni. Megjegyzem azonban, hogy ezek annak dacára, hogy csak egyénileg izolált esetek, mégis az átlag szempontjából a szabályt képviselik.

Találkoztam egy fiatal emberrel, aki amidőn megismerkedtem vele, banktisztviselő volt. A sors mintegy két hónap múlva ismét összehozott vele. Megkérdeztem, hogy megy sorja. Azt válaszolta, hogy jól, csak azzal a különbséggel, hogy időközben a banktisztviselő átvett cukrászlegényné. Miért? Mert így 40 dollárt keres hetenként az előbbi bankhivatalnok 30 dolláros heti fizetéssel szemben. Ki tudja, ha még öt maradék pár hónapig, újabb találkozásunk alkalmával minő foglalkozási ághban találtam volna, ahol a 40 dollár helyett ötvenet keres.

Nézzük a másik példát, ez esetben egy munkásról lesz szó. Ezzel egy műhelyben együtt dolgoztam. Egy olasz fiatalember volt. Érdeklődésemre elmondta, hogy rövid pár hónap alatt háromféle foglalkozást üzött. Első esetben egy asztalosgyárban dolgozott, ahol heti 25 dollárt keresett. Rövidesen alkalmat kínálkozott egy nyakkendőgyárban 30 dolláros keresetre. Gondolkodás nélkül otthagya az asztalosgyárat és elment nyakkendőt gyártani. Utóbbi helyen saját bevallása szerint a munkaviszonyokkal meg volt elégedve. Könnyű volt a munka, tiszta egészséges a helyiség, a bánásmód ellen sem volt kifogás tehető, de ennek dacára otthagya ezt a munkát is, mivel jobban fizetett új munkaalkalomt kínálkozott egy mosodában. Utóbbi helyen 35 dollárt tudott hetenként megkeresni és ez az ok teljesen elegendő volt arra, hogy azt a helyet, ahol külföldben mindennel meg volt elégedve és ahol munkaadójával szemben is bizonyos ragaszkodást tanúsított, hogy elhagyja egy olyan munkakörért, mely sokkal nehezebb, fárasztóbb, de többet hoz. Legtöbb egy esti tanfolyamra járt, hogy magát szakmunkában képezze ki, saját bevallása szerint nem azért ugyan, mintha az iránt nagy vonzalmat érezne, hanem tisztán azért, mert a szakmunka révén többet remél kereshetni. Ilyen és hasonló esetek az uralkó felfogásnak hű kifejezői, melyek érthetővé teszik az ottani üzleti világ tulzolt materialisztikus szellemét.

Érdekes apróságok a nagyvilágból

A világ legerősebb asszonya.

Egy angol folyóirat szerint a világ legerősebb asszonya egy hindu nő, akinek erőteljesítményeiről csodálatos dolgokat jegyeznek föl. A szoknyás Sámsonnak a neve: Miss Paraboi. Az erős hölgy harminc éves és mivel korán jutott árvaságra, a fakirok vették gondjaikba, akiknél több esztendőtt töltött el és akik fiuruhába öltöztették, beavaltva művészetükbe. A fakiroknál tanulta meg az indiai öntegyelmzés művészetét. — Paraboi kisasszony a fejével és lábával megtámaszkodik egy-egy széken, ezáltal tartja magát vízszintes helyzetben a levegőben. Testét egyébként nem támasztja alá semmi. Ebben a helyzetben ötnegyed-tonnás követ lehet a mellére helyezni és ezt a követ két erős ember súlyos kalapáccsal verheti. Mindezt meg sem érzi. Lelepszik azonkívül a földre és nyugodtan tűri, hogy egy kocsi, amelyben több ember ül, átrobrogjon mellén és a karkaján. Kétszáznegyven fontnyi súlyt emel föl a földről. Meg van az a képessége, hogy összes erejét testének egy bizonyos pontjára tudja koncentrálni és így arra is képes, hogy több percen át hegyes szögön álljon, azonkívül pedig, hogy erősen megakart kocsi, amely nekiroton, a homlokával fellegion és visszataszított.

Sok baba közt elvész a gyerek.

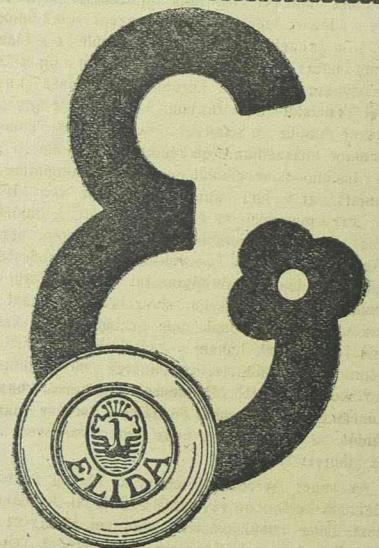
Egy északolaszországi faluban nemrég anyának és a leányának ugyanazon a napon született gyermekük. A két újszülöttet az anyák körül foglaltoskodó babák mindjárt születésük után össze-

cserélték. A két anya csaknem hajbakapott az elcserélt csecsemők miatt, csak mikor a két csecsemő hangosan követelte jogait, csendesültek el és mind egykük egy-egy gyermeket vett magához, bizva abban, hogy a sors helyesen oldotta meg a kétnyes vitát. Az olasz lapok azonban nem bíznak a sorsban, hanem szakszerűbb döntést követelnek, mert lehetséges, hogy az idősebb anya az unokáját ringatja, míg a fiatalabb saját nővérével teljesíti az anyai kötelességeit. Nem is beszélve az apákról, akik közül a fiatalabb saját sógorát lovalgaltatja a térdén.

Az amerikai bevándorlók pénze

Minden bevándorló, aki az Egyesült Államok földjére teszi a lábát, 2 dollár fejadót köteles fizetni egy alap javára, melynek az a rendeltetése, hogy abból fedeztessenek a bevándorlókat ellenőrző hivatal s a bevándorlás adminisztrációjának költségei. Az amerikai közvélemény már ismételt követelte, hogy számoljon el a bevándorlókat ellenőrző hivatal arról, mire költi azt a rengeteg összeget, amely ily módon összegyűl. Newyork állam törvényhozó testületéhez, amelyben tudni adja, hogy a bevándorlók ezt a 2 dolláros fejadót lelkiismeretesen kezeli és arról szabályszerű könyveket vezet s hogy ezekből a 2 dollárokból eddig több mint 12¹/₂ millió dollárt takarított meg. Ennek az összegnek legnagyobb része Newyork államot illeti, s ezért azt ajánlja, hogy utalják át ezt az összeget az Egyesült-Államok állampénztárába azzal a rendeltetéssel, hogy ebből az összegből fedeztessenek a külföldön született amerikai lakosoknak az állami kórházakban felmerült ápolási költségek. Ez az indítvány nem találkozik oszlatlan tetszéssel, mert van egy párt, mely azt követeli, hogy ez az összeg Ellis Island kiváltására s az ellis-islandi állapotok javítására fordítsassék, hogy ily módon végre megszűnjének azok a jogos panaszok, melyek évek óta s főleg az idén igen gyakran hangzottak el szavahihető emberek ajkáról azokról a borzalmas állapotokról, amelyek Ellis-Islandon uralkodnak.

* Tündérszép lesz a Brázy Najád eremtől. Mindenütt kapható.

FÜRDŐSZAPPAN
világhíru

Március

1

Az „Acélhang“ Dalkör
műsoros utolsó
Farsangi
Táncmulatsága

a Kath. Körben
Kérdete este pontosan 9 órákor.

A magyar lakosság többségének elpusztult a vagyona

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés tegnap délből félkettőkor szünetet tartott és a szünetben parázs vita keletkezett az ülésteremben Kállay Tibor pénzügyminiszter és a nemzetgyűlési képviselők egy csoportja között.

Kállay Tibor pénzügyminiszter szerint a közönség az oka mindennek, mert az utolsó pillanatokat a korona romlása útján szertelen meggazdagodásra akarja kihasználni s ezért minden áron meg akar szabadulni a koronától, ami nagy riadalmat okoz. Ha azonban megérkezik Budapestre a Népszövetség pénzügyi bizottsága, akkor, a pénzügyminiszter véleménye szerint nyomban vége szakad a pénzügyi anarchiának és ha a külföldi kölcsönt megkapjuk, akkor az egész helyzet megváltozik és egészségesen stabilizálódik.

Ekkor érkezett oda a képviselők csoportjához Rassay Károly, aki megemlítette a pénzügyminiszternek, hogy véleménye szerint nagyon kevesen vannak abban a helyzetben, hogy a belföldi kölcsön jegyzésében résztvehessenek, mert hiszen

az ország lakossága túlnyomó többségének máris elpusztult a vagyona.

Debrecenbe költözött Gyuláról a róm. kath. püspökség

Dr Lindenberger János lett a püspöki helynök

A nagyváradai r. kath. püspökség kétévavasztása után a Magyarországra eső rész székhelyéül gróf Széchenyi Miklós akkori megyei püspök Békésgyulát jelölte meg. Mostanig Gyulán volt a székhely, most azonban Bjelik Imre dr püspök avostoli kormányzó a püspökségi helynökség székhelyét a jóval közelebb eső Debrecenbe helyezte át.

Az apostoli kormányzó a kormányzás átvétele után a magyarországi rész püspöki helynökéül tovább is meghagyta Brém Lőrinc pápai prelátus kanonokot, aki azonban a néhai püspök végrendeletének végrehajtásával annyira el van foglalva, hogy a vikáriusi teendőket is ellátni nem tudja és ezért felmentését kérte az apostoli kormányzótól. Dr Bjelik Imre apostoli kormányzó a felmentési kérést tudomásul vette, Brém Lőrincet a vikáriusi teendők alól felmentette és a magyarországi részre az apostoli kormányzói helynök méltóságába dr Lindenberger János pápai prelátus, prépost kanonokot, debreceni plebánost nevezte ki. Az új vikárius már megkezdte működését.

Eladó 30 személyes
Daimler autobus

teljesen üzemképes. Welsz Lajos
és társai Sálárd, Bihar megye.

Macdonald lemond a külügyi tarcáról

Sztrájkba léptek az angol dokk-munkások

Londonból jelentik: A dokkmunkások sztrájkot holnap déli kezdettel elrendelték. A kormány az utolsó percig azon fáradozik, hogy a sztrájkot elhárítsa. Még az utolsó órában is kísérletek történtek a kérdés békés megoldására. A munkások követeléseiknek teljes kielégítését kívánják és kijelentik, hogy a sztrájk elkerülhetetlen, sőt, hogy a munkásszövetség már utasította tagjait arra, hogy a munkát szombaton szünetessék be, ha csak más rendeletet nem kapnak. A munkásszakszervezetek, hír szerint, olyan előkészületeket tettek, amelyek az országos sztrájkot vonnák maguk után.

Valamennyi kikötőben lázas erőfeszítéssel és többnyire a rendes munkaidőn túl

is dolgoznak, hogy az egész ország kikötőiből a holnap délre fenyegető dokkmunkásztrájk kitörése előtt elindulhassanak a hajók.

Később jelentik: A dokkmunkásokkal való tárgyalások végleg megszakadtak. A sztrájk kitört.

Mind több jel mutat arra, hogy az angol kormány körében erősen tért hódított az a vélemény, hogy Macdonald egészségi állapotára való tekintettel nem fogja tudni mind a két miniszteri tárcát megtartani. Az angol miniszterelnök valószínűleg a külügyministerségről mond le és ebben a hivatalban Thomson tábornok — a jelenlegi légügyi miniszter — lesz az utóda.

Agyonlőtte magát egy hatvannégy éves rokkant százados a bíróság előtt

Egy szomorú élet kálváriája

Bécsből jelentik: A rokkantügyi bíróság előtt egy hatvannégy éves százados, jelenleg kerületi kapitánysági őrnök, Adám Adolf, állott panaszosként. Panaszának tárgyát a rokkantügyi törvény azon intézkedése képezte, amely szerint a jelenleg állami alkalmazásban levő rokkantak nyugdíja felére csökkenthető. Adám százados, aki foglalkozására nézve mérnök volt, panaszában előadta szerencsétlenségének különleges helyzetét. Elmondta, hogy már a bur háború előtt Transval köztársaság mérnöke volt. Mint osztrák tartalékos tiszt Ferenc József császár parancsára annak idején idegen honosságának megszerzése előtt becsületszóval kötelezte magát, hogy mozgósítás esetében magát hazájának rendelkezésére bocsátja.

Az adott szó következtében a háború kitörésekor, dacára, hogy már huszonhárom éve transzváli lakos volt, visszajött tehát. Mindkét fia vele együtt és ő, magas kora ellenére szintén a frontra ment. Fiatalabb fia elesett, ő maga több ízben életveszélyesen megsebesült. Mikor Albániába küldték, felesége, kinek Biharban volt egy kis birtoka, azt kérte, hogy rövidebb szabadságra bocsássák haza férjét, mert úgy a birtok, mint annak felszerelése a hadműveletek következtében tönkremegy s ezen

ő, az asszony, nem tud segíteni. A kérelmet elutasították. A birtok tönkrement, úgy, hogy a háború végén kénytelen volt az egészet eladni. Ezt azonban csak azon feltétellel engedték meg, hogy a vételár két-harmadát hadikölcsön-kötvénybe köteles fektetni.

Igy usztak el vagyonának utolsó romjai is, annyira, hogy családjával együtt csupán rokkant nyugdíjára és arra a kis melékkeresetre támaszkodhatott, amit mint rokkant képes volt megkeresni, de ami még így is, távolról sem elegendő. És most őt, aki egészségét, vagyonát és gyermekét áldozta az államért, ettől a nyomorúságos megélhetési forrásától is megakariják fosztani.

A bíróság a panaszost kérelmében elutasította, azzal az indokolással, hogy a törvény világos szavai semmiféle kivételnek helyet nem adnak. Amint a bírósági jegyző a következő tárgyalás feléit fölhívta, Adám százados egy revolverrel hirtelen föbelőtte magát. A golyó átütötte a koponyát és az ellenkező oldalon kifutva, a hallgatóság közé repült, ahol a következő tárgyalásra várók közül dr Rierl jogtanácsost találta. A telefonon odahívott mentők az öngyilkost eszméletlen állapotban a kórházba vitték, ahol meg is halt.

„Apolló” mozgósínház.

Február 17—21-ig, vasárnaptól csütörtökig

Erzsébet osztrák császárnő

Életrajz 6 felvonásban.

A szerencsétlen osztrák császárnő életéretete Larich grófnő, a császárné unokahugának és udvarhölgyének emlékiratai nyomán.

Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

Vasárnap d. u. 3 órakor mérsékelt helyárak.

Atlantic film.

1

VAGON
TAVASZI SZÖVET ÉRKEZETT
A KÖRÖSPARTI ÁRUHÁZBA.

1

Zsebében kész végrendeletet találtak, ami azt mutatja, hogy a százados már azzal az elhatározással ment Bécsbe, hogy kedvezőtlen ítélet esetén öngyilkos lesz.

Az Egyesült Bank és Takarékpénztár mérlege

Lapunk mai számában közöljük az Egyesült Bank és Takarékpénztár 1923. évi mérlegét. Több mint félszázada működik Nagyváradon ez a város, sőt az ország határain túl is elismert legnagyobb arányú pénztintézet. És dacára annak, hogy a külföldi jövedelmek devizajáratlansága a bank üzletágai közül teljesen kikapcsolták, a 15 millió alaptőkével rendelkező bank múlt évi nyeresége megközelíti a három és fél-millió lelt.

A bank iránt megnyilvánuló közbizalmat mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy most, amikor a bankbetétek a magánkezekbe adott kamatoztatás következtében redukálódtak, a bankban mégis 47 millió 700 ezer lei van betétként elhelyezve.

A bank nagyfokú fejlődése körül hatalmas érdemei vannak dr. Popper Ákosnak, ennek az európai látókörű vezérigazgatónak, aki a város legelőkelőbb közzgazdászai közé tartozik. De a jeles igazgató és tisztviselőgárdának, valamint Popper vezérigazgatónak is nagy érdemeik vannak a bank egyszerű prosperálása körül.

A szini-iskola mai vizsgája elé

Ma minden, még a legkisebb megmozdulás is, ami az erőforrásait elszívó Erdély kulturális haladására felé irányul: komolyan mérlegelendő dolog, figyelmet, de legalább egy pillanatnyi elgondolkodást parancsoló tény. Főleg áll ez a magyar színjátszásra, aminek amúgy is nehéz problémáját az utánpótlás hiánya nagyban súlyosbítja. Az adott körülmények között föltétlenül elismerést, méltatást érdemel tehát a városi színház kiváló főrendezőjének, Hetényi Elemérnek az a kezdeményezése, mellyel egy új színész-generációt nevelő iskola alapmegvetésében előjárt s azt a követelményeknek mindenben megfelelővé, kiválóssá tette. Intézte alig néhány hónapja regnát még csak friss ígéretekkel s máris képes volt számbevehető sikert, sok biztató reményt produkálni. Jóval többet, mint azt egy negyedéves kurzus után várni lehetett volna.

Aki ismeri Hetényi páratlan művészet-rajongását, tántoríthatatlan kötelességtudását, minuciózus gondosságát, ami nem teszi túl magát a legparányibb fogyatékokra sem — s amiről egyébként mindig összhangosságot tett — az percig sem kételkedett próbálkozásának kimenetelében. Ha még hozzátesszük, hogy a növendékek a kitűnő Harsányi Miklós tanítaja beszélni, Szathmáry karnagy énekelni, Antalffy Margit mozogni és táncolni, akkor meg éppen senkit se lehet meg, ha a ma délelőtti vizsga meglepően készen, megtekintésre méltó produkál.

A siker biztató színekben bontakozott ki egyébként már a péntek délutáni főpróbán is. A színpad olyan, mint valami virágos kert. Szerzte a rivaldán fiatal leánytestek mórakálják magukat kurta táncszoknyácskáikban, pulha tánc-cipellőkben. Plasztikusak, meghatón neofiták. Egy örevaló tavaszi sugárzás, ahogy keresztül nyílnak táncolva, lázasan a színen. Az első páholyban Benes Ilonka gyanusan forgatja a zsebkendőjét.

— Jól esik a szemnek — mondja elrészkenyedve. Morgesendül finom kamarazene kísérettel Chopin A-moll keringője. Bakó Eszti lengje alakja hajladózkodó időn, kedvesen a zene ritmusaira. Az E-moll valcerre Pierot és Pierette bohókás meséje ölt testet. Kuriág karmester dirigálása pompás, de Szathmáry karnagy is ugyancsak kivette részét a munkából! Végig az egész műsort egymaga hangszerelte. A tánc-számok után Soupé örökké kedves kis operettjének, a Pajkos diákoknak próbája következik. A diák-uracok most még maskarálják, hosszú csopajkával kedvesen, groteszkül hatnak, átfutó, meleg derűtséget keltenek. Danka Margit pompás kis

primadonna-palánta. Elfoglattanul jár-kel, látszik, hogy színpadhoz szokott. Braun Ancinak máris udvara van, Morgenstern Cica sikkes, bájos gyermek, de jóarcu, ügyes fiú Karácsony Miklós is, Kiss Lajos csupa ambíció. A kis Jám borné nagy székeségében, tünde hangocskáival vonz, Fényes Lili szép hangjával, kész beszédtechnikájával jövendő sikerek biztos letéteményese. Vince Enniben sok a temperamentum, de nem kell trémáznia Noszák Máriának, Pauncz Valának, Kövér Irának, Dicker Szidnek és a többieknek sem. A ma délelőtti negyedéves vizsgálódáson bizonyos mindannyian megkapják izelítőjüket a szorgalommal ambícióval megérdemelt elismerésből, ami — reméljük — csak még nagyobb kitartásra fogja buzdítani őket.

No és végezetül, mit szólunk az „öregék”-ről, Harsányi Miklósról, Madas Pistáról? Amint gyöngédien igazgatják, terelik apró csirkéiket, az ember önkéntelen elrészkenyül és szeretné megszorítani a kezüket. Legszébb dicsőret, ha azt mondjuk róluk, hogy ők: Ők voltak és ott voltak. Hetényivel, az egyszemélyben direktor és rendező eszmefelvétellel együtt, a fiatal erdélyi színészgeneráció első, meghatározó színpadpróbájánál.

Bár az utóérzés eredménnyel járna, megértésre találna, s valóra váltaná mindazt a reményt, amit ez a lelkes kis csapat hozzája fűzött! A siker igazán nem rajtuk múlik. (—y)

A kenyérgörög

megoldás előtt

Nagy évi harcok után a tanács 7 leire emelte a kenyér árát

A nagyváradai pékek válságos helyzetbe jutottak, amikor a barnakenyér árát 5 leiben állapította meg a tanács. A baj oka ott van, hogy a maximális nem a búzával kezdődött, amely ma jóval magasabb, mint a kenyér ára, amely tehát a beszerzési árát sem fedezi már a malomban sem s így a pék nem találja meg számítását. A közönség nem ismerve az öt leies maximális ár elrendelésének eredetét, félreismérheti a helyzetet.

Az öt leies ár eredete az, hogy a bukaresti ármaximáló központi bizottság tavaly a barna kenyér árát öt leiben állapította meg s ezzel működését be is szüntette. Azóta nem tartott álist a bizottság, tehát vissza se vonhatta ezt a rendelkezést, amely a buzaárak emelkedése következtében tarthatatlanná lett. Egy elavult s idejét mulla rendelkezésre alapította a tanács az öt leies kenyérárát. Ha ez a határozat érvényes lenne, a malomok azonnal eladnák a barnaliszt készletüket s a pékek teljesen áttérnének a fehérgyérre sütésre, ami a helyzetet még jobban súlyosbítaná. Nem lehet ma még lépíteni a kenyérárakat, míg a buza- és lisztárak szabadon alakulhatnak ki a kereslet és a kínálat törvényei szerint. Sem a kenyér, sem a kávéárak emelkedése nem mai keletű s mérséklendő a piac helyzetével áll szoros kapcsolatban.

Erre volt tekintettel dr. Popovici Miklós prefektus, amikor ma az öt leies kenyérárát felfüggesztette, amelyet a tanács így maximált. Kijelentette, hogy ez a megoldás nem megfelelő s megtalálja a módját annak, hogy a jogos érdekek ki legitést nyerjenek.

E határozat elhárította az eshetőséget, hogy hétfőn ne legyen barnakenyér a pékeknek.

A tanács Vostinár főjegyző előter-

jesztésére ismétellen foglalkozott a barna kenyér árának emelésével. Hosszu és heves vita után a tanács úgy határozott, hogy táviratilag értesíti a minisztert a kenyér árának elkerülhetetlen fel-emeléséről s a barna kenyér kilogramját 7 leiben szabja meg.

Ugyanis, amikor a kérdéses miniszteri rendelkezés történt, a barna liszt maximális áron alul volt kapható, míg ma a piaci árak emelkedése lehetetlenné teszi a régi, öt leies kenyérár betartását. A tanács nemes szándékai csak akkor bírhatnak hatáserővel, ha a lisztellátást parallel tudja biztosítani. Ugy tudjuk, hogy Mangra Demeter főjegyző módosítást keres a lisztellátás érdekében. Amíg pedig ez a kérdés megoldást nyer, természetesen belátás szükséges a helyes elintézéshez. Amikor az uszora elnyomásáról van szó, legkevésbébb jöhetnek számításba a pékek, akiknek az iparága a legszilárdabb alapokon nyugszik. A kenyér 7 leire való emelése — amennyiben az megfelel a mai körülményeknek s alkalmazkodik a liszt beszerzési értékéhez — általános megnyugvást fog kelteni.

Uj városrész épül a hegyoldalon

Csökkent Nagyvárad ingatlanforgalma újév óta

A házak ára az utóbbi két hónapban ismét emelkedett és ez az emelkedés még nem állott meg. Ez a legfőbb oka annak, hogy a közönség tartózkodik az ingatlan vásárlásától és januárban meg februárban nagyrészt csak régi megállapodásokat per-fektuáltak.

A város külső területén az elmúlt hónapokban két földbirtokot parcelláztak szét ház helyek céljaira és különösen a Csere-dűlőben, meg a Hegyalja-dűlőben egészen új városrészek kiépülését lehet várni. A földnek értékének emelkedését ezen a környéken máris lehet érezni, ami annak a jele, hogy Nagyvárad most arra felé fog terjeszkedni.

Január 1-je óta a következő ingatlanforgalmat jegyezték fel a város nyilván-tartásába. (Az első az eladó, a második a vevő neve. A szám az ingatlan eladási árát jelzi).

Nagy Sándor és neje — Kemény Béla és neje Postau. 18. sz. ház 250 ezer lei. Sajtó József és neje — Hollós József és neje Törköllymérő föld 22 ezer lei. Held Hermann és neje — Szücs Gyula Daru. ház 60 ezer lei. Sólyom Imre Bihardiőszeg — Viatorisz Antalné Str. Potoricului ház 30 ezer lei. Vadász és Rein — Zantl A. és Fia Kolozsváriu 59—59 a) és 60. sz. házak 800 ezer lei. Lőrincz Sándor és Simon Mór — Pili Sándor és neje Str. Lumci 26. ház 130 ezer lei. Brüder Jenőné két holdnyi területű földjét a Csere-dűlőben szétparcellázta 38 vevő között ház helyek céljaira. összesen 140 ezer leiert. Silbermann József — Szirmai Rezsőné Str. Axente Szever. ház 275 ezer lei. Lévi Sándor — Harthi Dezső Csengeriu. 7. sz. ház 220 ezer lei. Markovits Berta — Jónási Károly Str. Jermos 1. sz. ház 100 ezer lei. Fekete fényképező — G. kath. püspökség Str. Episcopul (Pável) 8. sz. ház 700 ezer lei. Engel Jakab

VIGADÓ MOZGÓSZÍNHÁZ

Ma, vasárnap utoljára

Marccó, a halál jegyese

Izgalmas kalandor-dráma 6 hosszú felvonásban.

A főszerepben: MARCCÓ az erdművész.

Dorlan-III.

Eredeti bécsi párisi modellek

Kertész Szidy

nél kálapüzlete Sírada Iszl Vulcan (Nagy Sándor-utca) 1.

Tavaszi üdonszék

— Bartha Jenő és neje Str. Aurel Vlaicu 45. sz. ház 300 ezer lei. Izrael Izidor és Tsa — Bogdán Péter Bányászor 5. sz. ház 138 ezer lei. Özv. Gergely Mihályné — Veres Károly Str. Livezi 1. sz. ház 80 ezer lei. Fülöp Sándor — Astor bütorgyár rt. Str. Lunei 27. sz. ház 300 ezer lei. Özv. Winter Károlyné — Spitzer Béla és neje Calea Regele Ferdinand 17. sz. ház egy millió lei. Cziáki János és Tsaí — Nagyvárad baptista sítközsg Str. Sim. Barnitiu (Darnjanich-u.) 27. sz. ház 260 ezer lei. Halmágyi Gézané — Halmágyi Lajos Görbeu. 4. sz. ház 45 ezer lei. Lichtmann Rezső és neje — Havas Jenő és neje Str. Pasteur 28. sz. ház 350 ezer lei. Blaier Lajos — dr. De-metrovits Elek és neje Sztaroveczky-u. 10. sz. ház 400 ezer lei. Weisz Ede és Tsaí — Hager Izrael (a visniti csodarabbi) Calea Victoriei ház 500 ezer lei. Szuma János és neje — Maghiar György és neje Str. Eroilor ház 150 ezer lei. Kovács Mátyás — Kovács Mártonné Farkas-telep 994. sz. ház ajándékozással 100 lei forgalmi érték. Id. Luncan János — Nánási Károly Peceoldal 1 hold 835 négyszögöl szántó 40 ezer lei. Dr. Tóth Ferenc a Hegyalja-dűlőben levő két holdnyi birtokát 49 parcellában eladta házhelyek céljaira összesen háromszázezer leiert.

Ternyei Antainé meghalt

Nagyvárad társadalmának mélységes gyászja van: egy nemesszívű, sok szenvedést és megpróbáltatást átélő uriaszony: Ternyei Antainé 62 éves korában elhunyt. Csak a tiszta és nemes lélek, a fenekelt gondolkodás és az igaz, mélységes anyai szív képes a sorsnak csapásait olyan megtisztult erővel viselni, mint az elhunyt uriaszony. Most volt harminc esztendeje, hogy első urát: Kálmán József drt. Nagyvárad társadalmának ezt a kiváló közéleti férfit, a jeles és ideális lelkű publicistát elsodorta a hűséges hitves oldala mellől egy párhajfégyveréből kirobbant gyilkos golyó. Ez az eset akkor nemcsak az özvegynek, de Nagyvárad közönségének is súlyos gyászja és csapása volt. Azóta évtizedek pereszek le és ha a szomorú emlék meg is maradt örökre, a mélységes seb beheggedt. A szegények istápolásán, a szűkölködők gyámolításában keresett vigaszt ez a nemes uriaszony és fáradhatatlanul becses munkásságot fejtett ki a jótékony egyesületek életében, a humanizmusnak minden terén.

Most egy esztendővel érte újból csapás, amikor második urát Ternyei Antalt a Biharmegyei Takarékpénztár nyugalmazott igazgatóját is elszólította a halál oldala mellől. Azóta is fia Kálmán György és kiterjedt előkelő családja és hozzátartozói állottak mellette vigasztalóként mindaddig, míg most a halál 62 éves korában pontot tett áldásos és nemes élete után. A hitves, az anya, az igaz asszonyok áldott szívé mintaképe volt.

Ternyei Antainé halála nagy részvétet váltott ki a társadalom minden rétegében. Fia, Kálmán György siratja szerető édesanyját és nagyszámú hozzátartozói sorában bátyja: Kepes Samu.

Temetése f. hó 18-án d. e. 11 órakor lesz a Ritók Zsigmond-utcai gyászházban.

* Belgium nem fogadta el a 8 óras munkaidőt. Brüsszelből jelenti a Rador: A belga kamara a 8 órai munkaidőről szóló törvényjavaslatot elvetette.

ÚJDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 480 lei, félévre 240 lei, negyedévre 120 lei, egy hóra 40 lei; vidéken egész évre 600 lei, félévre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedűs Hirlapiroda, (Telefon 13—01.)

A CSARNOK ESTÉLYE

* Mária királyné Máltában. Rómából jelenti a Rador: Mária román királyné Byron angol hajón Nápolyból Máltába utazott.

* Dr. Candrea János az új közjegyző. Buna János dr. közjegyző elhunytával meglehetősen nagy versengés indult meg az elmúlt hetekben a megüresedett közjegyzői iroda után. Hét pályázó jelentkezett a közjegyzőségre, köztük jeles ügyvédek s egy táblabíró. Marzescu igazságügy-miniszter tegnap kinevezte az utódot: dr. Candrea János nagyváradai ítélőtáblai bíró lett az új közjegyző, aki különben a megboldogult dr. Buna János sógora volt. Dr. Candrea János kifogástalan bírói múltjával, magasabb rendű jogászifogásával, a jogi irodalomban kifejtett működésével tette magát érdemessé az állásra s kinevezése osztatlan meglelégedést keltett. Candrea János dr. az új közjegyző ma este már haza is érkezett Bukarestből.

* Ma délután NAC-közgyűlés a város háza dísztermében. Az összes tagok pontos megjelenését kéri az Elnökség.

* Eljegyzés. Friedmann Bernát okl. mérnök eljegyezte Friedl Mollykát, Friedl M. építész leányát Máramaroszigeten.

Löbl Ignác budapesti marhanagykereskedő Lili leánya és Volkenstein Imre ugyanottani fakereskedő folyó hó 5-én Budapesten házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Feuerstein Margit (Nagyvárad) és Martin Neufeld (Newyork) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

* Meghalt Fabró Henrik. Budapestről jelenti: Fabró Henrik dr. az országgyűlési gyorsiroda főnöke, a Magyar Távirati Iroda volt vezetője Balatonfüreden, ahol szívbajára üdülést keresett, tegnap ötvenhétéves korában meghalt. Fabróval a magyar hirlapírás egyik kiváltsága dőlt ki.

* Letartóztattak egy valutacsempész banktisztviselőt. A biharkeresztési határállomás vámrendőrsége tegnap jó fogást csinált. Az utóbbi időben feltűnt, hogy ismert csempészek újból sűrűn járnak át a határon. Szigorubb vámvizsgálatot rendelték el, aminek meg volt az eredménye. Egy budapesti Pollák Adolf banktisztviselőt sikerült elfogni, aki nem kevesebb, mint harmincöt millió magyar koronát akart ki-

csempészni az országból. Természetes, hogy a vámvizsgálatot ezután csak szigoritani fogják.

Darvas harisnyái a legjobbak!!

* Az erdélyi írók méltatása Budapesten. Budapestről jelenti: A magyar fővárosban az utóbbi időben érdekessé és népszerűvé kezd lenni az erdélyi irodalom. A napokban Berzevicz Albert a Kisfaludy Társaságban, most pedig az Irodalomtörténeti Társaságban dr. Perényi József tartott előadást „A mai erdélyi irodalomról” címen. Előadása keretében első sorban Pálffy Gúlcsv Irén, Tompa László, Gyallay Domokos, Bezde Mária, Tamássy Áron, Seresély Béla és Imecs Béla neveit sorolta föl és egyenként méltatta nagy elismeréssel irodalmi munkásságukat.

* MUNKÁSOK, TISZTVISELŐK, kereskedők és alkalmazottak munkaidő után délelőtt 12—2 óráig, este 6—8 óráig fogászati rendelőt tartok, ahol foghúást, tömést, arany és műarany fogakat havi és heti részletfizetésre is a legfőbbetesebb munkát végző Horváth Ernő dentist, Str. Teatrului (Színház-u.) 4. szám.

Nem kell frakk, nem kell szmoking,
Még csak estélyi ruha sem szükséges,
Február 24-én, vasárnap este —
Igy lesz a Katholikus Kör népes.
A népszerű Törökös rendez akkor bált.
Ifjú és öreg erre régen várt.
Carneval hercege már meg is írta,
Bár őt a Nac a multkor meg sem hívta:
A Törökös-bálon föltétlenül itt lesz —
Ne lepődjünk meg, ha rajta szmoking nem lesz.
Tetszeni fog a műsornak minden egyes száma —
Simmyvel, vanszettel versenyt vív a zsával
A bált szeszamok vége lesz immáron
Ott legyen mindenki a Törökös-bálon!

Egy vagon tavaszi szövet érkezett a Körösparti Áruházba.

* Egy iparosmester halála. Sarkady László előkelő iparospolgár, kerékgyártó mester 64 éves korában elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután fél 4 órakor lesz az Aradi-ut 7. számú gyászházban. Gyászolják bánatos neje, testvére és számos rokona.

* Mesedélelőtt az Apolló moziban. Molnár Aladár mesemondó tanító vasárnap délelőtt 11 órakor meséket ad elő az ifjúság részére, melyek okulás és szórakoztatás szempontjából elsőrangú élvezetet nyújtanak. Mindenütt, ahol szórakoztató mesét előadta, legnagyobb tetszést sikerült az ifjúság köréből kiváltania. Az előadás keretében egy az ifjúság részére alkalmas filmet is bemutat az Apolló mozgó. A helyárák mérsékeltek.

* Az erdélyi és bánati bérlők kongresszusa. A bérlők nagy harca készülnek az új lakbérleti törvény megalkotása előtt. A mult héten a háztulajdonosok tartottak

Megkezdődött a nagy tavaszi vásár öltöny és kabát szövetekben

a szolid olcsó árairol elismert

Postavaria Székely posztóüzletében
Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 5.

AZ ÉN ÁRUM A LEGJOBB!

Azt mondja mindenki... Ugyan ne fektessen
súlyt ilyen üres szavasmódokra... Bizon-
nyosan az asszonyok jó izlésében, akik
nemcsak tegnap óta vannak azzal tisztában,
hogy a „Fancskavépoileköt”)... a bevált
tulajdonságai miatt... előnyben kell részesí-
teni. — *) a kávédarálóval.

kongresszust Brassóban, ma pedig Erdély és Bánát bérloinek delegáltjai Kolozsváron tartják kongresszusukat. Itt fogják megbeszélni az új törvénytervezetet, ennek felterjesztését és a parlamentti harci megvitatását. A kongresszuson a várad központi irodát dr. Pelle János elnök, a helybeli szövetséget pedig dr. Zoltán Károly főtitkár fogja képviselni.

Egy vagon tavaszi szövet érkezett a Körösparti Áruházba.

* Március 4. Ezen a napon fejezi be a Gyermekbarát Carneval-estélye a farsangot. Már régen nem voltak olyan sikerült mulatságok a városban, mint az idén és a jótékony célok is jelentékeny segítségnyújtást nyertek a szővési és látogatottság tekintetében, hanem pazar ötletek, pompás trükkök, remek jelmezek, kitűnő hangulat, jó zeneiséggel minden tekintetben, ami egy sikerült mulatsághoz szükséges. Aki a Gyermekbarát egyesület nem működését ismeri, az mind jelen lesz a csarnok összes termeiben megtartandó estélyen, mert nemcsak hogy mesés szórakozásokra van kilátás, hanem minden lel ami befolyik, a Napközi Otthonban célját mozditja elő, minél több jövedelmet hoz tehát az estély, annál több szegény iskolás gyermek kap ingyen ebédet a Napközi Otthonban, sőt annál hosszabb ideig tart majd az élelmezés. A Gyermekbarát vezetőségében már is lázas munka folyik, a rendezők napról-napra élénk gyűléseket tartanak a részletek megbeszélésére. A részletes műsor legközelebb fog napvilágra kerülni és még azokat is megfogja lenni, akiket semmi sem szokott csodálathoz ejteni.

Megindult a Dreher-Haggenmacher sörgyár üze

A világhírű Dreher-Haggenmacher sörgyár nagyváradi telephé megindult a munka. Most fejezték be a sörgyár felépítését Kőbányáról leszállított modern berendezésekkel, felszerelésekkel már megkezdtek a világhírű sör gyártását és forgalomba hozatalát. Még a palackozó helyiség nem készült el az új gyártelepen, azért a gyár palackozott sörét a városi telepről a Bognár és Szántó-cégtől (Nagypiactéren) hozzák forgalomba, ahol úgy a viszonteladók, mint a fogyasztók megízlelhetik a régi, jó hírnevéhez méltó Dreher-Haggenmacher söröket.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

hetedszer, bérleten kívül.

Vasárnap d. e.: Hetényi színésziskola növendékeinek vizsgaelőadása, rendes helyárrakkal, kezdete 10 órakor.

Vasárnap d. u.: Levendula, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Vig özevgy, bérleten kívül.

Hétfo: Mandarin, A) bérlet 80. szám.

Kedd este: Román előadás.

Szerda d. u.: Iglói diákok és Nagy Klárika, a kis táncfenomen főlépte mérsékelt helyárrakkal.

Szerda este: Román előadás.

Csütörtök: Carmen, opera-repriz A) bérlet 81. sz.

Péntek: Jégcsap, bohózat-újdoncság először B) bérlet 82. szám.

Szombat d. u.: Offenbach, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: Hattyulovag, bérleten kívül.

Vasárnap d. e.: Tosca, munkás-előadás, kezdete fél 11 órakor.

Vasárnap délután: Diadalmas asszony, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Csárdáskirályné, bérleten kívül.

Hétfo: Jégcsap, bohózat-újdoncság másodszor A) bérlet 83. szám.

— Grozavescu nagy sikere Budapesten. Grozavescu, a nálunk is jól ismert román tenorista óriási sikerrel vendégszerepel a budapesti Operaházban. Egyik pesti lap egy ír róla: Csütörtök este, mint

Mario Cavaradossi lépett a közönség elé a Tosca-ban Grozavescu Traian s előben a szerepben nagyobb sikere volt, mint Mantua hercegeben. Cavaradossi alakja vonzóbb, rokonszenvesebb s közelebb áll a fiatal énekes egyéniségéhez, mint a herceg. Talpiz férfi, szíve mélyig szerelmes ez a piktör, nem „bohém”; lovag, gavalér, ur. Lendület és előkelő, csupa gesztus, tiszta és nagy érzés, nincs rajta makulányi folt sem. Grozavescu ilyennek is állította elénk. Plátalságában sugárzó jelenség volt, hangja: érzéssel csodáltság tele lelket revelt, drámai heve — a második felvonásban! — gyújtott.

— Vasárnap előadások. Vasárnap három előadás lesz a színházban, délelőtti pont 10 órai kezdettel a Hetényi színésziskola növendékeinek lesz a vizsgaelőadása rendes helyárrakkal, délután fél 4 órai kezdettel a Levendula operette kerül színre, melyre már minden ülőhelyet elvitték, este pedig a Vig özevgynek lesz a 3-ik előadása bérleten kívül, rendes helyárrak mellett.

— Mandarin. E minden ízében igen érdekesítő színmű hétfo este A) bérletben kerül színre másodszor a főszerepekben Huzella, Gálfi, Kertész, Tóth, Harsányi, Földes, Sorr és Bereng játszó.

— Iglói diákok és Nagy Klári főlépte. Múltán kedden és szerdán este román előadás lesz a színházban, a magyar társulat csak szerdán délután tart előadást. Ez alkalommal az Iglói diákok énekes daljáték kerül színre mérsékelt helyárrakkal. Ennek az előadásnak a keretében lép fel a 6 éves kis táncfenomen, Nagy Klárika, akinek gyönyörű négy táncában fogunk gyönyörködni. Az Iglói diákok főszerepét Zilahi és Borovszky játszó.

— Carmen. Csütörtökön este A) bérletben teljeseu új szereposztásban és új betanulásban Blizet Carmen nagyszabásu gyönyörű zenéjű operája kerül színre Várad karnagy vezénylete és Hetényi főrendező rendezése mellett. A Carmen főszerepelt Bak-say, Baranyai, Pogány, Kovács Kató, Tihanyi, Feleki, Márkus, Borovszky, Békési és Vigh éneklő.

— A Jégcsap. Régen volt olyan pompás bohózatnak a bemutatója, mint a miyent pénteken este fogunk látni. Zilahi Lajosnak, az igen tehetséges fiatal trónak ez egyik legújabb műve, mely a budapesti Belvárosi színházban már a 100-ik előadása felé közeledik. E teljesen újszerű bohózat főszerepelt Jósika, Kiss Gyuláné, Tóth, Harsányi, Földes, Sorr, Madas, Galambos és Bereng játszó. A Jégcsap pénteken este B) bérletben, hétfo este A) bérletben kerül színre, de a próbák után ítélve, ezenkívül is több deris estét fog még a Jégcsap bohózat szerezni a közönségnek.

MOZI

— Apolló-mozi. Vasárnapotl csütörtökig, február 17—21-ig, az Apollómozi az Erzsébet osztrák császárnő című filmet adja, amely a szerencsétlen osztrák császárnő élettörténetét boldog ifjúságától, tragikus meggyilkolásáig élethűen, Larich grófnőnek, a császárnő unokahugának és udvari hölgyének emlékiratai nyomán szemlélteti. Megható színekkel festi le a boldogtalan császárnőnek gondatlan leánykorát, házasság életének boldog ifjúkorát, hogy azután szívünkig markoljon a szerencsétlenségek sorozatának szemléltetése alkalmával. Larich grófnő hiteles emlékiratai nyomán hatalmas film, igen sok betekintést enged az udvari kamarilla cselszövényeibe, megfejtést találunk sok olyan kérdésre, amely évtizedeken keresztül rejtélyt képezett számunkra s foglalkoztatta állandóan a közönményt.

— Marccó, a Vigadó-mozgósínházban. Ma, vasárnap utoljára látható a Vigadó-mozgósínházban a „Marccó, a halál jegyese” című 6 hosszú felvonásból álló izgalmas kalandor film, amelynek főszerepében Marccó, az eróművész csodálatos és hihetetlen erőmutatványokat végez. Ma a fél 4 órási előadás mérsékelt helyárra.

— „Az ifju Medardus” első része ma, vasárnap utoljára látható a Dorian-film-színházban. Schnitzler Arthur, a világhírű író írta ennek a Dorian-exkluzív filmnek a meséjét, amelyet Kertész Mihály rendezett filmre. Várkonyi Mihály és Eszterházy Ag-

nes grófnő csodálatos tehetséggel alakítja a hatalmas történelmi dráma főszerepét. Ma a 3 órási előadás mérsékelt helyárra. Holnap, hétfőn színre kerül a második része.

TÓZSDE

Zürich, február 16. Nyitás: Berlin 10 0^a 125, Newyork 575, London 6700, Páris 2537 fél, Milanó 2497'60, Prága 1667 fél, Budapest 201, Bukarest 301, Bécs 0.0081.

Bukarest, február 16. Zárlat: Devizák: Páris 863, London 840, Newyork 196, Róma 860, Zürich 34 egyen., Bécs 28 egyen., Prága 570, Berlin 25, Budapest 80.

Valuták: Font 840, frank 865, svájci 34 fél, lira 850, dinár 225, dollár 192, osztrák 28, magyar 40, szokol 560.

Budapest, február 16. A Devizaközpont hivatalos árfolyamai: Bukarest 173—185, London 139.400—149.400, font 139.700—149.700, Milanó 1410—1510, lira 1420—1540, Prága 942—1012, Belgrád 425—483. A többi kurzusok változatlanok.

Zürich, február 16. Zárlat. Berlin 10 0^a 125, Amsterdam 215, Newyork 575, London 2477, Páris 2530, Milanó 2495, Prága 1670, Budapest 0.0201, Belgrád 755, Bukarest 301, Bécs 0.0081.

Budapest, október 16. A szombati magánforgalom ezér koronákban: Magy. H. 1150—1200, Osztrák H. 330—340, Földhitelb. 1200—1250, Keresk. B. 2600, Hazai B. 535—545, Angol-Magy. 200, Olasz 65, Borsod-Misk. 215, Viktória malom 360—380, Köszén 4700—4900, Salgó 1100—1200, Urikányi 1450—1500, Ganz-Danub. 7200—7400, Rima 225—230, magyar cukor 6150—6350, Mezőh. 500—525, Österm. 580, Baróti 14, Mútrágya 450—480, Nasici 4200, Ofa 1025—1050, Hitelfa 74, Viktória fa 14—15, Allamv. 710, Déliv. 140—150.

NYILTÉR

E hó 20-án az uridivat cikkek árusítását beszüntetem. Kizárólag szabó üzletemet fogom vezetni és vevőim igényét fokozott mértékben fogom kielégíteni.

II. J. Erdős Albert.

Fajdalommal jelentjük, hogy családunk lényé

Ternyei Antalné

szül. Kepes Mariska

1924. február 16-án meghalt.

Hatfőn e hó 18-án d. e. 11 órakor temetjük a Sr. Calvin (Ritók Zsigmond-utca) 17. számú gyászszobából.

Kepes Ignác és neje Kálmán György és neje
Kepes Samu és neje és neje
Krauss Paula Ternyei István és neje
Ternyei Pál

Minden külön értesítés helyett.

Utazónak

Erdélyben bevezetett, nőleu, kauklóval rendelkező ügyes fiatal embert felvesszünk, ki a főzer, festék és vegyi szakmában teljesen jártas.

Telefon 14 99.

Telefon 14 99.

Ullmann József és fia cég
Oradea-Mare, Strada Alexandri
(volt Teleky-utca) No 34.

A nagyvárad-i ipartestület
újja alakítása

A február 3-iki közgyűlés által megválasztott ipartestületi előjáróság első alakuló gyűlését 7-én tartotta meg ifj. Mókus Sándor elnökle mellett. A teljes számban megjelent előjáróságnak első feladata az alelnöki állások betöltése volt, melyet kétszeri titkos szavazat után sikerült csak a közkíváncsúsághoz mérten megőjteni. Ennek alapján alelnökök lettek Lebovits Rudolf, a férfi szabó szakosztály agilis és tevékeny, kiváló képzettségű, népszerű elnöke, valamint Bolgyika György kőműves mester, ki szintén élénk tevékenységet fejtett ki a szakszervezeti élet terén s aki egyben a román iparos csoportnak is tagja. Ezután egy jótékonyági alap felügyelő bizottságát választották meg 13 tagból, házfelügyelő bizottság 12 tagból, tanoncoktatási bizottság 7 tagból, piac és vásár rendező bizottság 5 tagból, könyvtári bizottság 6 tagból, ezen választás kapcsán elhatározta az előjáróság, hogy 10.000 leies költség árán a könyvtárt sürgősen rendeztetni, kijavítani és pótolja. Sajtó bizottság is létesített az előjáróság, leginkább a szakosztályok elnökeiből, valamint vigalmi bizottság 32 tagból.

Ezután a tisztviselői fizetések ügyében olyképen döntött az előjáróság, hogy a költségelőirányzatba beállított összeget nem veszi irányadónak, hanem a tisztviselők előzetes kérését várja be. Elnök ezután bejelentette azon szomorú tény, hogy az ipartestület hivatalát éjszakai betörők feltörték, az összes asztalokat kifeszítették s az itt megtalált kulcsokkal az egyik Wertheim-szekrényt kinyitották, ebből kifolyólag a hivatalt 9209 lei készpénz erejéig megkárosították a betörők. Ez maga is siettetni fogja az új előjáróságban azon régi elhatározást, hogy a hivatali helyiségeket modern igényeknek megfelelőleg átalakítsák és szolgálatát helyezzenek el ugyanott az épületben. Indítványok kapcsán utasította az előjáróság az elnökséget, hogy jövőben az előjárósági tárgysorozatot a gyűlés megkezdése előtt a jelenlevőknek osztassék ki. Kíváncsúnak mondotta az előjáróság, hogy tekintettel arra, hogy az évi tagdíj 160 leiben lett megállapítva, jövőben igazolvá-

nyokért, vagy láttamoztatásokért az iparosok külön díjat ne fizessenek. Indítvány tétetett még a hivatalos órák délelőtti és délutáni beosztására, valamint a testületi közvagyonnak olyanszerű kíméletésére való foglalkására, melyből megállapítható legyen százalékszerűleg, hogy egyes szakmák mily percentben járultak a testületi közvagyon megeremtéséhez, hogy így és ezáltal nélkül ugyan, hogy annak felosztását követelnék, megállapítható legyen, hogy mely szakma mily arányban birtokosa a testület vagyonának.

Dévald László titkár az elhangzott indítványokra és kívánságokra egy újabb indítvánnyal felelt, kérvén az előjáróságot, hogy mondja ki, hogy indítványokat minden esetben az elnökségnek kiadja, aki afelett tárgyalván, a következő ülésre javaslatlalt hozza azt elő, mikor is az előjáróság csak ezen ülésben fog az indítvány felett végérvényes határozatot hozni. Dévald titkár indítványa elfogadhatott s így a most benyújtott indítványok a legközelebbi előjárósági ülésen fognak részletes tárgyalás alá vétetni. Végül elhatározta az előjáróság, hogy az újonnan rendszeresített tisztviselő állásra pályázatot hirdet, melynél középiskolai végzettség, közigazgatási gyakorlat és a román nyelvnek írás-

ban és szóban tökéletes ismerete lesz kötelező. A havi fizetés 2800 lei lesz, a pályázati határidő február 25-én jár le. Ezzel a gyűlés tárgysorozata kimerült s elnök a tagok élénk éljenzése közben zárta be a gyűlést.

Női szabó iparosok mulatsága.

Kellemes hangulatok között folyt le a hónap 10-én a Palace-vendéglő éttermében a női szabó iparosok által rendezett teadélután. Nem hiába nők ezen iparnak kultiválói, mert beigazolták, hogy figyelmes háziasszonykodásukkal igazán hálára kötelezte a megjelenteket. Ugy ők, mint Weisz Sámuel elnök és Sichernann Mór titkár vezetésével a rendezőség a legnagyobb figyelemmel fogadta és látta el az igen szép számban megjelent, valóban az iparosság tekintélyét képező iparosokat és családjait.

Az Ipartestület felhívása.

A február 3-án megtartott ipartestületi közgyűlés az évi tagsági díjat 160 leiben állapította meg, melynek negyedévi előzetes részletekben való megfizetése kötelező. Éppen ezért felhívjuk tehát az Ipartestület kötelekebe tartozó összes iparosokat, hogy tagsági díj tartozásukat az Ipartestület hivatalába hozzák, vagy küldjék fel, avagy azt a pénzbeszedő szolgáknak megfelelő mennyiségű tagsági bélyegjegy ellenében fizessék ki. Nem akarnánk ugyanis a késedelmezzel szemben a közigazgatási végrehajtó utján való beszedéshez folyamodni. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

Iparos jubileum!

Nagy buzgósággal készül a város iparos társadalma, közöttük főképpen az Ipartestület bádigos és szerelő szakosztálya, évtizedeken át való elnökének, jelenleg diszelnökének: Vlád Agostonnak 50 éves évfordulójára. Ugyanis 50 évvel ezelőtt volt amidőn városunkban mindenki által ismert fehérfeji Gusztáv bácsi az ipari pályára lépett, elismerést és tiszteletet vívott ki a becsületes, törekvő és szívet alkotni tudó iparosságtól. Az ünnepség előkészítése a bádigos és szerelő szakosztály és annak ügybuzgó elnöke: Hotya Sándor kezében fut össze, ki tagtársaihoz a felhí-

Gyermekbarát
Carneval estje
Március 4-én.

Halvani nemesített mák
Lucerna
Löhera
Bökköny és
Répamagvak
Veteménymagvak
Virágmagvak
Szőlőbirtányek

CHINOIN NÖVÉNY ÉS ÁLLATVÉDŐ
SZEREK KAPHATÓK

SEMINA Bognár és Steiner

magkereskedése

ORADEA-MARE, Str. I. Vulcan (Nagy Sándor-u.) 4.

Telefon: 14 40. — Kérjen árajegyzéket.

Detaili elárulás:

Vadász és London

fűszer- és csemege kereskedésében.

Bulevard Regele Ferdinand 10 Telefon: 8.

ANGOL
SZÖVETEINK

eredeti különlegességek
a tavaszi időnyre már

MEGÉRKEZTEK
SCHWARTZ ÉS ROSENFELD

uri szabók, Gojdu (Beöthy Ö.)-u. 29

Tűzifa

elsőrendű száraz bük, cser, tölgy bármilyen mennyiségben kapható házhoz szállítva termelői árral

Neumann Arnold

tűzifa kereskedőnél. Telep Váradvelence.

Központi iroda: Strada Alexandru (volt Telekv-
utca) 10. szám. Telefon: 14 07.

Eszernyőt

minden kivitelben készít

Rosenberg Testvérek

Nagyvárad, J. rga (Zöldfa)-utca 8.

Behuzás gyorsan készült.

Női, férfi-
és gyermek
kötött, szövött és rövidárak legolcsóbb be-
vásárlási
forrása **Molnárnál**
Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 9.

Február **23** szombat
Katholikus Növédő
Egyesület estélye
a Katholikus Körben.

Max Brotmann

Bukarest Str. Apolodor 33 Telefon 32-4

Az ismert cég speciális osztályt
létesített és elvállalja a kereskedő
és iparosvilág képviselőit és kü-
lönféle érdekeik kereszttüvelését
a központi szerveknél, bankoknál,
hatóságoknál stb. Bukarestben,
ugy, hogy a felek az utazást és
egyéb költséget megtakarítják. —
Ajánlatok az összes bukaresti
nagybankoktól.

Sir a gyermeke? Miért nem használ Höfer gyermek-hintőport és Höfer gyermek-kremet?

vásokat már eljuttatta. Ugyanis ezen tárgybán, valamint más fontos szakmai megbeszélések ügyében tegnap, azaz szombat este szakosztályi értekezlet volt, melyen osztatlan rokonszenvvel fogadták úgy az ünnepeltetésre vonatkozó eszmét, mint egy iparos betegségyőző intézmény létesítésére vonatkozó indítványt.

Husiparosok közgyűlése.

E hó 10-én tartotta volna meg az Ipartestület Husiparos csoportja a rendes évi tisztújító közgyűlést, ami azonban a tagok kevésszámúba való megjelenése folytán elmaradt. Ujabbban a megjelent tagok számára való tekintet nélkül a közgyűlés febr. 24-én, azaz a jövő vasárnap délután 3 órakor fog a Kereskedelmi és Iparkamara helyiségében megtartatni, melyen való megjelenésre a város összes husiparosait meghívja az Elnökség.

A férfi szabó iparosok közgyűlése.

E hó 13-án este tartották évi közgyűlést a férfi szabó iparosok Lebovits Rudolf elnöke alatt. A nagy számban megjelent tagokat üdvözölve, az elnök a gyűlés megnyitásával kapcsolatban hosszasan kifejti az összetartás fontosságát, amely az iparoság lerongyolódott gazdasági helyzetében egyedüli védő ereje lehet, amelynek hiánya elenyészést vagy fejlesztést jelenthet. Majd Gergely Gyula meleg szavakban jelenti be Lebovits Rudolf ipartestületi alelnökké való megválasztását, amely alkalmából a tagok szinte szeretettel üdvözlik fáradhatatlan elnöküket. Hosszas ováció után Gergely Gyula az évi jelentésben ismerteti a munkabérek eredményét, az anyagbevásárlószövetkezet alapítása körül kifejtett fáradsztó munkák végső, a tagok indolenciájának köszönhető minusz eredményét. Ezután a kandidáló bizottság jelölését a közgyűlés teljes egészében elfogadja és így az új tisztikar a következőképpen alakult: Elnök: Lebovits Rudolf. Alelnökök: Nőgrádi József és Szalai Dezső. Titkár: Gergely Gyula. Pénztárnok: Szűts László. Ellenőrök: Biró László és Kenéz Ferenc. Jegyző: ifj. Adler János. Választmányi tagok: ifj. Erdős Albert, Gerhart László, Hackmayer Ignác, Wanke János, Glük Lipót, Lőrinc Simon, Grüber Miksa, Weisz Elek Zsigmond, ifj. Sz. Kocsis János, Nagy P. István, Szirmai Lajos, Bumbera István, Horbácz József, Domján Lajos, Bereczki János, Klein Jakab és Löwi Andor. A napirend következő pontját a szakcsoport átszervezésének szükségességét hosszasan vizsgálja Gergely Gyula titkár, különösképpen: 1. jogi szempontból, 2. helyi viszonyok rendezésére az öntéren választott kategoriai tarifa behozatalát, 3. a vevő közönséggel szembeni jogviszonyokat és 4. a szakcsoport égisze alatti árubeszerzés eshetőségét. Ezen indítványt a közgyűlés magánvá teszi és megbíz egy hét tagú bizottságot Gergely Gyula vezetésével a tervezet kidolgozására. Majd Lebovits Rudolf elnök zárószavaival, amelyben a tagokat a gyűlések pontos és nagyszámban való látogatására kéri fel, hogy az új tisztikar munkáskedve mindnyájunk előnyére fokozva legyen, a gyűlés kellemes hangulatban véget ért.

* Diszített bőrkárp 150 lei a „Ritában.”

* Matyó-terítők, diványpárnák, abroszok, filék, milliók, stórok, ágyterítők, kötött, horgolt és receterítők aranyban, selyemben, órány és typonekkel és mindenféle tenerifa, horgolt és kötött motívok, rojtos selyem kendők, plüss abrosz, hozzávaló szövettüggönnyel nagyon jutányosan eladók Weinbergerné Str. Mo-nastrii (Zárda-u.) 1.

* Friss tavaszi angol és francia női és férfi divatlapok érkeztek a Hegedüs Hírlaprodába.

Írógépek:

Royal amerikai írógép

Torpedó, Titania, Mercedes, Arika, Record, Stöweier, Urania

Telefon: 11-45

stb. raktáron vannak és azonnal szállíthatók.

Számoló és kópirozó gépek

Goldstein írógép

szaküzletében nagy javító műhely
Oradea-Mare Str. Avram I. 5.

MEGNYILI posztóáruházunk

új helységünkben.

Havas & Grünfeld
Avram I. (Kossuth)-u. 8 Sas átljáróval szemben. — Szolid áruk!

Nem úras ruháim
jól és olcsó vásárolhat
Witroelnél
Avram Laca (Kossuth) uca 5.
Női és férfi szövetek, bareket, flanel,
sehlion, vásznak stb.

Női és férfi esőernyők
Bőrkulapok, keztyűk nagyvá-
lasztékban érkeztek
Old-Englandba.

Magánkölcsoni

keresek előnyös felételek mellett.
Megkereséseket „Teljes garancia”
jeligére a kiadóhivatalba kérek.

6 szobás lakást keresek központ-
ban konyhával, mely-
ből két szobát irodának
használok. Esetleg 2 szobás iroda-
helyiséget is átvennék. Lelelésért, köz-
vetítésért magas díjat fizetek. Ajánlatot

Herman Löbl

Reg'le Ferdinand 53 (Feketéne)

UTLEVELEK

leggyorsabban elintézetnek konzulátusoknál a

Hegedüs Hírlaprodá
u. 1. ujan

Telefon 13 01

Erte küldünk bárhová.
Videket 24 óra alatt elintézzünk.

DIANA SÓSORSZESZ
AZ EGYEDÜLI VALÓDI
ÜGYELJÜNK A DIANA NEVRE

„Rador” 755

Mészárosok, ipari és erdőtermelő vállalatok
tisztán kezelt prima minőségű

disznósirt és szalonnát

ugy waggontéltben, mint kisiben legelőny-
sebb aron a Nagyvárad Mészárosok és
Hentesek szalonja és zsírszöve keze-
ténél vásárolhatnak, Srada Liceu R-ral
(volt Reális ola-utca) 2. szám. Telefon 9 30.

Egy öltöny 700
alkészítése
Schreier ur szabó
Str. Cogălniceanu (Várad Zsigmond-utca) 2

Zongora
javítást, hangolást eszközöl
Közföldi erő
Telefon: 13-45 Cimeket felvesz
Sternberg I.
Régiség üzlet Kishidő

Gyors. Pontos. Kényelmes.
Aprított száraz tűzifát
a lakásba, bármely emeletre, ólom-zárolt
zákokban szállít JENEY M tűzifa aprító üzem.
Ugyanott I-a száraz
Bukk hasáb **TÜZIFA**
Cser hasáb
kőművesre legolcsóbban beszerezhető.
Telefon: 17-43. Telep Sancia-utca 16 szám.
B-fizetéseket elfogad a Hegedüs Hírlaprodá.

Tűzifa árak:
Froberger és Schwartz cégnél
Str. Barierli (Sárompó-u.) 3. Kolozsvári-u. Sárompó
Telefon 529. Telefon 529.
1 m³ I-a bukk hasábfá házhoz szállítva 260 L
1 m³ cser 270
1 q I-a bukkfa házhoz szállítva 60
1 q botfa házhoz szállítva 40
Aprított fa 70

Az Egyesült Bank és Takarékpénztár Rt. Zárszámadása az 1923. évről.

TARTOZIK Mérleg-számla KOVETEL

	Lei	b.	Lei	b.		Lei	b.	Lei	b.
Pénztárkészlet			5148304	61	Alaptőke	15000000			
Követeléseink helyi bankoknál			3650757	56	Tartalékalap	4500000		19500000	
Váltótárca	39764979				Kétes követelések tartaléka			2150000	
Incassótárca	982201	24	40747180	24	Nyugdíjalap			967202	
Saját értékpapírok	1597043	75			Betét			44784381	61
Részvényérdekeltiségek	2770250		4367293	75	Hitelezők			50511446	27
Nyugdíjalap értékpapirjai			967202		Incasso engedményesek			1894041	01
Folyószámla adósok			65449473	05	Cedalt jelzálogkölsönök			1468903	65
Ingatlanok			3240000		Átmeneti tételek			559811	26
Jelzálogkölsönök			1839038	86					
					Tiszta nyereség:				
					Mult évről áthozott nyereség	295746	19		
					Nyereség 1923. évben	3277718	08	3573464	27
			125409250	07				125409250	07
Meghitelezési adósok			412613	28	Meghitelezési hitelezők			412613	28
Rezsességi adósok			1530000		Rezsességi hitelezők			1530000	
Letét			34516714		Letét			34516714	
			161868577	35				161868577	35

VESZTESEG Eredmény-számla NYERESEG

	Lei	b.	Lei	b.		Lei	b.	Lei	b.
Uzleti költségek, fizetések, adók, illetékek, remuneratio stb.			7240830	55	Nyereség-áthozat mult évről			295746	19
					Kamatok, jutalékok stb.			10518548	63
Nyereség:									
Athozat mult évről	295746	19							
Ez idei nyereség	3277718	08	3573464	27					
			10814294	82				10814294	82

Pénztárért:
Grosz Jenő

Oradea-Mare, 1923 december 31.

Róna Armin
igazgató,

Kerlész Márton
aligazgató
expert contabil.

A könyvelésért:
Kormos József
aligazgató.

AZ IGAZGATOSAG:

Cav. Uff. E. T. Allievi,
elnök

Dr. Popper Akos,
vezérigazgató

Dr. Bućico Coriolán,
Farkas Izidor,
Erdős Zsigmond,

George Georgescu,
Dr. Grósz Menyhért,
Alexandru Gussi,
Leon Heilpern,

Krausz Dávid,
László Márton,
Dr. Matolay Károly,

Nagy Márton,
Reismann Mór,
Zathureczky István.

A FELUGYELO-BIZOTTSAG:

Dr. Thury Kálmán,
elnök

Ettore Brunelli,
C. Ștefănescu Braila,

Rag. Enrico Colombo,
Eichner Sándor,

Dr. Károly Irén,
Dr. Sarkadi Lajos,

Vály Géza.

1924 márc. 2-8-ig **LIPCSEI** 1924 márc 2-8-ig **TAVASZI VÁSÁR**

Általános mintavásár technikai és építővásárral. — Felvilágosítással szolgál és jelentkezéseket elfogad a lipcsei mintavásár tisztb. megbízottja
ANGERBAUER JENŐ Timisoara, I. Gen. Praporgescu 3 — Telefon 70.

Új művirágüzem Új **CIKLAMEN**

Művirág, műlevél és sirkoszorú-üzem. Finom mirtuszárúk, es-télyi fej- és ruhadiszek, kalap-és ruhavirágok. Nagyban eladás.

Oradea-Mare
Reg. Ferdinand (Rákóczi)-ut 20.

Elsőrangú angol kosztümböket
kabátokat, korszó és kabátruhat, leányka ka-bátokat meglepő olcsó árért készít:

VALENTIN ISTVÁN női szabó
Str. Spitalului (Kórház-utca) 17. üzlet.
Tisztviselőknek kedvezmény.

ASZÓDI 8 FÉLE ZAMATÚ
DÖRKÖLT KÁVÉI IZRE ÉS ZAMATRA UTÁNOZHATATLAN
KIZÁRÓLAG KAPHATÓ
SASPALOTAI ÜZLETÉBEN

Szállítunk megrendelésre azonnal
sineket 7, 9, 12, 14,
tipusú erdei vas-
uti kocsikat és
lokomobilokat

"AFER" Soc. pt. Materiale de Cai Ferate
Bucuresti Bd. I. C. Brailanu 3.
Telefon: 56-75 Călegri, "Afer"

Kedvező
fizetési feltételek
Konkurrens árak!
Kérje a mi
külön ajánlatunkat

Festékküzlet

Mindentféle festéka
legelőnyösebb ár-
ban kapható.

Biró

Str. Vlahuta (Szent János-utca.) 32.

Pénzét

okmányait

ékszerelt

értéknapirlalt

abba a **pénzszekrénybe** helyezze el,
melyet kizárólag elsőrendű kivitelben a
„STABIL” Gépek és Felszerelések Lera-
katában a legolcsóbban szerezhet be.

„Stabil” Gépek és felszerelések lerakata
Oradea-Mare, Vitéz M. (Nagy piac) ter
Táviratcim: „STABIL”. Telefon: 16-86.

Tüzifa

elsőrendű bükki, cser, tölgy és gyer-
tyán, bármilyen mennyiségben kapható
termelői árban

házhoz szállítva

FARAGÓ és MAJOR fatermelő cégnél

Telefon: Tüziputelep (Str. Sorompó-u. 5) 11-36.
Központi iroda (Str. Nic. Zsiga — Lukács
György-utca 4) 12-98.

VIAZ
KALMAN és SZIRMÁN
LEGGYORSABB ÉS LEGOLCSÓBB
STRADA GENERAL MOSOIU (MEZEI UCCA) 7.
FUTÁR MEGBIZÁSOKRA (CLUJ, BRASOV, BUCUREȘTI)
ELŐFIZETÉSEKET HAVIÁLTALÁNYBA IS ELFOGADUNK

SENKI FIA

— REGÉNY. —

Irtá: Lovassy Andor.

(Minden jog fenntartva.)

Csótár Miklós ámulva-bámulva nézett a robogó kocsi után; a szája is nyitva maradt a nagy meglepetéstől; oda a nyolcezer forint! Most már mi lesz?

Mikor magára maradt, lerokadt a díványra: — ez az ember sejt valamit! Ez az ember nyomomban van: érzem, tudom, hogy nyomomban van; ez előbb-utóbb megessz engem. Na, mindegy, csak hogy a mai nap jól sikerült; hála az égnek szerencsésen kisiklottam a körmei közül, mint a kigyó. De rövid idő alatt el kell innen szelelni; el, el, messze, messze, hogy rám ne akad hassanak.

Mig így tépelődött és a lelkiismeretével viaskodott, kinyitott az ajtó és kopogtatás nélkül berontott a szobába Szmolenszky. A zajra felrettent a jegyző és összerázkódott.

— Nos, elment?

— El.

— Hogy sikerült a vizsgálat?

Erre a kérdésre Csótár elővette a pénztári naplót s önérettel mutatta az alispán és a számvéví hivatalos nyilatkozatát: „Rendben találtatott.”

— Na hála Istennek! — szólt a jóbarát — most már add ide a pénzt és vigyük vissza a Népbankba.

— Édes barátom, bocsáss meg, de a pénz már nincsen meg.

— Hova lett?

— Hát bizony azt magához vette az alispán és elvitte.

Szmolenszky felüvöltött, mintha oldalba lötének volna: — Rettenetes! Most már végünk van.

— Na, ne ordíts, mintha gyomorgör csőd lenne, mert megtalálja valaki hallani. Majd lesz valahogy. Oui habet tempus, habet vitam. Gondolkozom a dolgon, gondolkozz te is, hiszen nagy világ.

— De ha jönne valami vizsgálat, ha rovincsolást csinálnának...

— Ej, ne aggódj Kázmér, hiszen minden két hónapban csinálunk számadást a bankban; aztán nem értenek ezek a parasztok hozzá.

— De ért a Központi bank kiküldöttje, meg ért hozzá Kétszer Móric.

— Ej, ráérünk még erről beszélni, gyere menjünk a kuzlizóba.

A primadonna.

Másnap délután az iskola előtt találkozott a bíró leányával Csótár Miklós: — Hova sietsz Erzsikém, galambom? Kérdé.

— A dinnveföldre.

— Nem haragszol meg, ha elkísérlek?

— Ugyis komoly szavam van hozzád.

És elindultak kettőben városban. A velük szembejövő, midőn mellettük elhaladtak, utánuk néztek.

— Meghallgatom.

A falu nyelve, özvegy Kozákné, már egy óra óta kint állott az utcaajtóban; a vén Majoros Ferencnével beszélgetett. Mikor a fiatalok elhaladtak, köszöntésükre alig biccentette meg a fejét; majd csipősen így szólt: — de piros annak a jóféle perszónának az orcája.

(Folyt. köv.)

Anilin festékek

minden színben és minőségben

Indigó, Schellack orange, Kénsav, sósav és salétromsav és az összes vegyületek gyári lerakata.

Ullmann József és fia

fűszer, festék és vegyiáru nagykereskedő
Oradea-Mare, Str. Alexandri (Telek-
utca) 34. — Telefon: 14—99.

Zongorák

Gegbrüder Stingl, Thék-Ehrbár
gyártmányu rövid keresztthuros fém-
szerkezetűek.

Pianinok

Petrov Wessely gyártmányu kitűnő
hanguak.

Szalongarniturák

Biedermayer és ampire Sacrétierek valódi
perzsabébi díszölyegek, üzletátrendezés
miatt leszállított árban kerülnek eladásra.

Sternberg

régiségüzlet. kishidő

ÚJ

KÉZIMUNKA SALON

Kapuoínus-utca 19. sz.
alatt kézimunka szalo-
nomat megnyitottam.
Azsurozás, reneseus,
madeira, rischellieu,
cakkózás gépen, ami
felismerhetetlenségig
azonos a kézi himzés-

sel, de aránytalanul ol-
csóbb. És mindennemű
kézi himzéseket is a leg-
szebb és legolcsóbban
vállalok szmirna, perzsa
goblen, kelin és filé
munkák a legolcsób-
ban rendelkezhető meg.

320 kat. holdas

birtok eladó

Felvilágosítást ad naponként
d. u. 3—5 óra között

Dr Kaczián Kálmán ügyvéd

Oradea-Mare (Nagyvárad)
Strada Ciorogariu No. 15.
(Uri-utca 15. szám.)

Külföldre utazóknak

Utlevel és Vízum

ügyekben

Leggyorsabb

Legolcsóbb

Schreier

Tisza Kálmán-tér

Díjmentes felvilágosítás

Külföldről érkezőknek

Üzlet felosztás

A sas-passagéban levő butor üz-
letemet felosztattam a megmaradt
butorokat u. m. hálók, szalon gar-
niturák stb. minden elfogadható
árban elárusítom. Megtekinthetők

STERNBERG

régiség üzletében

Kishidő.

Piața Unirii

Hegedüs Hirlapiroda

kölcsönkönyvtárának

értesítése
az újabban
beszerzett
könyvekről

Béraud: Kövérek vártanúsága 2061.
Böhme Margit: Egy mozgalmas élet
története 2054.
Casanova: Szerelmi kalandok 2057.
Csermely Gyula: Bakunin professzor
könyve 2040.
Dávid Margit: A divat története 2039.
Dumas: Bragelonne Vicomte 2053 A.
B. C.

Forró Pál: Giuliano megkísértése 1992.
Fogazzaro: Danile Cortis 2059.
Hamsun Knut: Halk hurokat peng a
vándor 2055.

Kafka M.: Szinek és évek 2033.
Karinthy: Két mosoly 2041.
Kobor Noemi: Kappány vezér 2060.
Koenig: Szent palota 2063.
Krudi Gy.: Rózsa Sándor 2064.
Lampert Kurt: Származástan 2070.
Lehne: Önfeléd pillanat 2062.

Markhoff család 2066.
A sors játéka 2067.
London Jack: Büszkeség háza 1973.
Beszélő kutya 1980.

A Dazzler cirkálón 1981.
Kaland 2028.
Méhek dala 2037.
Barna farkas 2047.

Maupant: Szép fiu 2050.
Madarász: Szivárvány 2068.
Maupant: Egy élet 2073.
Mikkelsen E.: Jégmezők fia 2036.
Mikszáth: Az apró gentry 2075.
Neera: Utolsó sarj 2052.
Pásztor A.: A színésznő férje 2032.
Réti Ödön: Zorka 2049.
Rachilde: Nöstényiarkasok lázadása
2058.

Roland Romain: Cleranbault 2033.
Rosenhayn: Ki ölte meg Espelandot?
2056.

Surányi M.: Nápolyi asszony 2051.
A. B.
Szabó D.: Jai! 2069.

Szenes Béla: Kezdi Péter első köny-
ve 2047.
Tábori Róbert: Ráma Klára (ifjúsági)
2072.

Twain Mark: Tamás urfi csinyjel
(ifjúsági) 2074.

Unamunó: Ez aztán férfit! 2065.

Wells H. G. Házasság 2071. A. B.
Figyelmeztetés! Kérjük a kölcsönkönyv-
tár előfizetőit, hogy a mindenkor
megjelenő újdonság közleményeket
vágja ki és a meglévő jegyzékbe
ragassza be.

Előfizető lehet min-
denki, 60 lei betét
és 40 lei egy hónapi
vagy 10 lei heti
olvasási díjellenében

A legelsőbb hír-
adása ára 20 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 2 lei
vessző befelé 4 lei

Levelezés
Salzburg 7 Óraker R.
előtt várak. 814H

LAKÁS
Kényelmes, szép balko-
nos (nem rekvirálható)
butorozott szobát átad-
nak telépés nélkül dis-
tingált garzon ur em-
bernek. Teljes címet ké-
rek csak a pályaudvari
2. számú postarészt
postára. "Nicolaie Marcu"
500* jelére. 809H

Alkalmazás
Főmőrnárt keresek azo-
nali belpésre, Géher Vá-
radcsőz. 784

Perfect magyar-német
gyors és gépirot ki francia
angol vagy románul is tud
önállóan levelezni és irodai
munkálatokban járatos
— azonnali belpésre keres
"parvállat központi iro-
dája" jelére fizetési igé-
nyek pontos megjelölés-
vel ajánlatokat a Hegedűs
Hirleírásába kérek. 786

Szakácsnőt keresek Par-
cul Eminecu (Ezredvi
Emlék tér) 18. 787

Érettéglizett leány,
cselleg csak délutánra, iro-
dai munkát vállal. Cím a
kiadóban. 774

Minden leány vagy
asszony, ki a főzéshez is
ért, kis családhoz azo-
nali belpésre felvételt
Cím a kiadó hivatalában. 755

Stafirozó leányokat, var-
rónőket, munkásoknak fel-
felikar készítéséhez magas
fizetéssel felvételt kérek
Heller és D. utca károgár-
ban (volt Fridländer ka-
lapgyár helyén) Str. Reg.
Ferdinand (Rákóczi út) 20
szám. 789

Intelligens magyar leány
gyermeknek mellé vidékre
ajánlók. Cím a kiadó-
ba kérek. 713

Keresünk azonnali be-
lépésre könyvelésben jár-
tós magyar német géoiro-
nőt. Hamburg Amerika
Linie Víz Műhely (Nagy-
piac) tér 5. 811

Gyermekek gondozását
és takarítását vállal in-
telligens nő. Cím a Hegedűs
Hirleírásába. 808H

Megbízható ember pénz-
beszedőnek ajánlók —
vagy nagyobb részvény-
társasághoz irodaszolgá-
nak. Cím a Hegedűs Hir-
leírásában. 722

Főzni tudó mindenest,
csak megbízható kere-
sek kis családhoz jó fi-
zetéssel. Jelentkezni délután
2-4 óráig Huszár Str. Via-
huta (Szent János-utca) 4.
794H

Századadánk ajánl-
kozik komoly, tisztesség-
es 30 éves hadiújság Str.
Sf. Ladislau (Körös-utca)
8. Kovácsknál. 801

Hamis fogakat
brillians, gyémánt, arany
és ezüst tárgyakat mag-
as árban vesznek
Kohn Henrik
Avram J. (Kossuth) u. 7

Házulajdonosok figye-
mebe. Vízvezeték és vil-
lanyvezeték házmesteri ál-
lást keres lakás ellenében.
Hegedűs, Pece u. 15. 812

Jobb leány, ki varrni és
kézimunkálni tud felvét-
elt és egy jobb mindenest.
ki főzéshez ért. Str. Cal-
vin u. 2/a. 793H

Adás-vétel
Eladó Szimonia ebédlő
szőnyeg, hinta-ágyak, asz-
vizek, vázák, modernebéd-
25 ezer lei Weisz Gizi Str.
Tipograf Nyomda-utca 4.
27

Eladó 9 magánház 3, 4, 5
és 6 szobás, elfoglalható
lakásokkal, 320 ezer lei-
től 1 millió 300 ezer lei-
ig Feleli Sándornál Str. I. C.
Brafianu (Szaniszló-utca)
63. Ertekezhetni 1-3 óráig
Telefon 16-27. 57

Eladó Szecsvey-utca 70.
modern befűthető 3
perkelés fűrdő szobás la-
kással 400 méteres gyár-
hellyel 550 ezer. Ver-
bóczy utca 8. befűthető 5
szobás fűrdő szobás la-
kással. Kat. szőlővel olc-
són Weisz Gizi Str. Ti-
pografiei (Nyomda-utca)
No. 4. 29

Sürgösen eladó Kórház-
utca 63. számú ház jó
forgalom fűszer üzlettel.
Vétel esetén befűthető
két szobás lakással. 803

Fűszerüzlet, kocsma,
tréfik, lakással betegsé-
g miatt átadó. Str. Horia
(Báthory-utca) 10. házu-
lajdonos. 804

Bizományban elfogadok
bármilyen fehérműt, —
porcelánokat, szőnyegeket
és képeket. Bulavardul
Regele Ferdinand (Rákóc-
zi út) 30. Jobbra Szász 64

Iroda, raktár
vagy
varrodának
alkalmas 5x8m² helyiség
a Bul. Regele Ferdinand
(volt Rákóczi-utca) köz-
pontjában átadó. Erte-
kezhetni sz. „Ardeal”-
ban Str. Episcopul Cioro-
gariu (volt Uri u.) No. 8.
Telefon: 203.

GYORSIRÁS
(magyar-német)
GÉPIRÁS
KÖNYVITEL
12 év óta legjobban
DONÁT-nál
(Str. Gojdu (Beőhiy
Ódón-utca) 80. sz.)
ELŐKÉSZÍTÉS
magánvizsgákra.

Ismeri magyar ár-
ban vesznek arany
ezüst és brillians
tárgyakat
KLEIN
Készárúház
Avram Ionescu
(Kossuth-u.) 4

Járban levő zongora
eladó. Ritók tanár. Str.
Simon Barnutiu (Dam-
janich u.) 7.

Nagyipactéren kitűnő
italmérés átadó rokka-
nak, ugyanez műhelynek,
lakásnak alkalmas. Cím a
kiadóban. 728H

Eladó ház, Str. Minelur
(Bányasor) 21. számú ház
üzlethelyiséggel, elfoglal-
ható lakással átadó. Erte-
kezhetni Bányasor 23 ik
szám alatt a házulajdo-
nosnál.

Eladó egy kirakati, réz-
árvány, 4 metszett üveg-
lappal, teljesen jókban.
Bulv. Reg. Ferd. (Rákóc-
zi út) 30 Szász. 763H

4 szobás, fűrdő szobás,
befűthető magánház
Str. Vlahuta (Szent János)
utca 350,000 leier átadó.
Vagy címét "Befűthető"
jeligére a kiadóba kérem.
777

Eladó egy 12 személyes
kés és mokkás asztal-
szőnyeg monitorozott díny-
párnák, szines himnusz
nyári abrosz garnitúra, 12
személyes fehér himzett
abrosz asztaltávol. Reg.
Ferdinand (Rákóczi út) 30
Jobbra Szász. 674

Hosszu fekete álmenneti
nőkabát olcsón eladó,
ugyenlő 37-es spangina
aig használható lak-
cípő is. Strada Cuza Voda.
Szecsvey utca 19

Sürgösen eladó Strada
Pavel (Pál utca) 13. szá-
mú magánház, üzlethelyi-
séggel. Vétel esetén azo-
nati átadó Bővebbet egyen-
lő. 740

Eladó magyar stílus hall-
berendezés. Calea Regele
Ferdinand 30. sz. Jobbra
Szász. 738

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Eladó jákban levő gyer-
mekkoci Major. Strada
Cuza Voda (Szacsavay u.)
17. sz. 805H

Díjazom azt, ki 100-tól
150 m. holdig agrámen-
tes, jó minőségű földet
bérbe keres. Cím a kiadó-
ban. 793H

Egy teljesen jó állapot-
ban levő 25-ös jelzésű
máv. és 16 fényes 10-
erővel bíró szivó gézmor-
tor, új csapó garnitúra-
val, elevátorral jutányos
áron eladó. Régeni Simon
Oranyogherghe (A. á. bi-
ciu) (jud. Turda-Aries). 792

Velencei határban 3 ka-
tasztrális hold föld gyár-
helyiséggel vagy házhe-
lyiséggel eladó. Ertekez-
hetni lehet Str. Bisericei
(Tempom-utca) 31. szám
alatt Dabi Istvánnál. 800

Egy pulitított helyszoba
és két modern fehérre fest-
ett virágterő azonnali el-
adó. Str. Oluz (Lahner
György u.) 6. földszint. 794H

Eladó jákban levő üveg
bátár, 6 igas szekér, pol-
gárnak és gazdasegnek.
Sack-ek, vasborona és
egyéb gazda-és szerszám-
munk. Gond és Feldmann
falep, negyállomás mel-
lett. 797H

Egy és f. hold föld el-
adó. Török, mérő völgy
71. Kimpál János 796H

Köly közösségben a he-
gyen cca 25 kat. hold
szőlő, rejtje négy épület-
tel, nagy gyümölcsösökkel,
fűszerekkel eladó. —
Cím a kiadóhivatalban.
799H

Városi bunda, nutria bé-
léssel, egészen új és per-
foráló gép, villanymotor-
ral olcsón eladó. Oláry I.
cég. Reg. Ferdinand No. 7.
813H

Hencser olcsón eladó.
Mayer káptalan, Strada
Alexandri, Teleki u. 13
815

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Eladó ampiretűt elefánt-
csont levezető (vitrin da-
rab). nagyon szép medelre
recessz ajúros millicé,
futók, falciterítők, abro-
szok storiok, egytelitők,
file motívok, betétek, klópi
csipke és betét. Költő fa-
hár, arany és szines teri-
tők, azita gobelin, gobel-
in képek rámmával és enél-
kül, montirozadán divány-
párnák, kelim abrosz és
drapéria és sarga selyem
paplan. Nagyon szép fe-
hérműt, ingek, nadrá-
gok és leibheneik, selyem
rojtos kendő. Egészen új
szürke szövet kosztüm és
csélyi ruha, sarga selyem,
autó bundák, zsuraszfel,
lámpaernyők, szanítia —
(szobagőzfűrdő). — perza
szőnyegek, ebédő 24,000
lei, perza ebédőszőnyeg,
perza és szimonia átvé-
tők, igen olcsón, 2 ab-
leokra nordis függöny, in-
dial ezüst szál, képek. Fe-
kete laft, nagyon szép ere-
deli egészen új jelnez-
ruha, szines és fehér abro-
szok, szalvéták. Bulev.
Reg. Ferdinand (Rákóczi-
út) 30. Jobbra Szász. 677H

Eladó jákban levő üveg
bátár, 6 igas szekér, pol-
gárnak és gazdasegnek.
Sack-ek, vasborona és
egyéb gazda-és szerszám-
munk. Gond és Feldmann
falep, negyállomás mel-
lett. 797H

Egy és f. hold föld el-
adó. Török, mérő völgy
71. Kimpál János 796H

Köly közösségben a he-
gyen cca 25 kat. hold
szőlő, rejtje négy épület-
tel, nagy gyümölcsösökkel,
fűszerekkel eladó. —
Cím a kiadóhivatalban.
799H

Városi bunda, nutria bé-
léssel, egészen új és per-
foráló gép, villanymotor-
ral olcsón eladó. Oláry I.
cég. Reg. Ferdinand No. 7.
813H

Hencser olcsón eladó.
Mayer káptalan, Strada
Alexandri, Teleki u. 13
815

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Négyszobás magánház
sürgösen eladó, Cím Str.
Berkovits Ferenc u. 64 315

Használt málóelőköny-
vek és másolóeszközök mag-
as áron vásárol "Sun-
field" domborműnyomda,
Str. Vlahuta 29. 682

Különfélék
Keresünk egy bekerített
kertet hasznosításra. Kö-
csönökkel, különbejárati
szobával, lakásokkal, üz-
lethelyiségekkel közvetlenül
iroda: Str. Episcopul
Pa-él (Pável-u.) 5. 810

Központba fényesen be-
rendezett jömenetű üze-
let nagyobb tökével ren-
delkező tártat keres. —
Weisz Gizi, Str. Tipograf
Nyomda utca 4. 28

Ütvevi bérlet és bárm-
ily igazolványos szük-
séges fényképek, Nagy-
várad területén legolcsó-
ban, 20 lejelt kezdve ka-
szálunk. Zenker fényké-
pészknél, Str. I. C. Brafianu
(Szaniszló-utca) 23. Fel-
vételt este 10 óráig.

24 % kamatra keresünk
magánpénzt teljes fedezet-
tel. Adásvételi Rig-Parcul
Trafan (Széchenyi-tér) 12.
Értékteljesen. 74